Taksa plaćena u gotovu

Obitelj

BROJ 17-18
1. SVIBNJA 1938

Prvorazredne gospodarske
STROJEVE
plugove, sijalice, kosilice, vršalice, motore, trijere, pumpe za gnojnicu, runila, sječkare i t. d. te čuvene
ŠIVAĆE STROJEVE MINERVA
povoljno dobavlja strogom solidnošću poznata tt.
AGRAR
k. d.
Zagreb, Draškovićeva 35
Tražite ponude uz poziv na ovaj oglas

Kupujemo sve vrsti ljekovitog bilja
te mahovinu sa kore hrastova i šljivina drveta. Tražite upute i pošaljite uzorke na naslov
Jugofarmacija d. d., Zagreb
Jukićeva ulica broj 12

TOKAR
preporuča se za sve radnje zasjecajuće u struku, etažere, razne klinčanice i ostale popravke
JOSIP BAIS, tokar
Ozaljska ul. br. 51 - Trešnjevka

STAKLANA I. ČURČIĆ
ZAGREB, Bakačeva 1. Telef. 23934
Trgovina staklenog i porculanskog posuđa. Naročito jeftini i veliki izbor pobožnih i raznih slika te specijalna radiona ogledala i okvira za slike. — Iskoristite jeftinu priliku prigodom Uskršnje prodaje

NOVO! ILICA 19
Za 10 Din imat ćete izglačano odijelo, kostim 10 Din, ogrtač 10 Din
Sve razne popravke stručno obavljamo od 1 Din dalje
Posebna kabina za čekanje.
Ilica 19 (Dvorište) Ilica 19

Izrađuje sve vrsti muških i ženskih potrepština. Izradba solidna. Cijena umjerena. Na skladištu se nalazi bogata kolekcija raznih štofova. — Članovi K. A. imaju poseban popust i na otplatu.
Krojački salon
ĐURO JESIH
krojač u Katoličkom djetićkom domu, Pejačevićev trg 16 (Ulaz Rokova ul. 3) I. kat.

ZNATE LI SAVJETOVATI?

PITANJA

11. Pregusta kosa. Imam pregustu kosu, koja mi kod češljanja zadaje mnogo neprilika. Ima li koja čitateljica, koja bi mi svojim iskustvom tu mogla pomoći? Slavija.

12. Toplina kod dječjega kupanja. Imam kupaonu, gdje mi se razbio toplomjer. Više puta ne znam, kako ću odrediti toplinu vode, koja je prikladna za kupanje djeteta. Može li se tu osim toplomjerom nečim drugim pomoći? Jelisava

13. Ventuze. Učiteljica sam na selu. Nedavno je moja djevojka teško oboljela i liječnik je propisao ventuze. Bila sam u neprilici, jer mi niko u okolici nije znao poučiti, kako se to čini. Molim za pouku. Lina

14. Zaručnici istih godina. Imam 24 godine, a moj zaručnik je tek nekoliko mjeseci stariji od mene. Imam prijateljicu, koja me odvraća od tog braka, jer, veli, među zaručnicima treba da je razlika u dobi veća nego li je između nas dvoje. Mogu li uvažiti njen savjet i raskinuti zaruke? Ema

5. Opasan pothvat. Udata sam u provinciji za muža trgovca. Dosada već deset godina radi u društvu sa svojim prijateljem. Sad je zaželio, da može sam voditi posao, te bi rado posao odijelio od svog druga. I sam uviđa, da je to opasno, pogotovo jer drug moga muža raspolaže u poslu daleko s više novaca nego li moj muž. Kako da muža odvratim od naumljena pothvata? Marija

ODGOVORI

1. Za mršavljenje (Drugi odgovor). Ukratko bih vam preporučila: 1. Klonite se provrelih pića; 2. izbjegavajte hranu, od koje se deblja (masno meso, šećer, škrob); 3. jedite ostala jela, ali ne previše. Preporuča se tjelesni rad, šetnja. Ne postoji pravi i dobar liječnički postupak protiv debljanja.. Zulejna.

4. Protiv astme. Vaš muž može ozdraviti. Ako ne posve, a ono barem stanje se dade mnogo popraviti.

Prije svega treba poznati uzrok astme. Liječnik treba promatranjem da ustanovi, ne postoje li možda smetnje u nosu. Ako se te uklone, zlo može biti za polovicu lakše. Treba još ustanoviti, ne postoje li smetnje živčane, na jetrima ili krvnom sustavu ili drugdje. Liječenje ultra-ljubičastim zrakama kratkim valovima, radioterapija pluća ili slezena također su sredstva, kojima se medicina kod toga uspješno služi. S.

5. Bez djece. Pismeno je teško na to dati pravi odgovor. Potražite liječnika specijalistu za te stvari. On će vam tu najbolje moći reći i savjetovati, da li se dade pomoći. I tu trebate biti oprezni, obratite se samo savjesnom liječniku, koji isto kao i vi smatra djecu najljepšim darom Božjim. M.

6. Ostavljena zaručnica. Da se uzmogne dati pravi odgovor na pitanje, trebalo bi poznati vas i vašeg zaručnika. Niste naveli, radi čega je došlo do razilaženja. Najbolji savjet bi mogli dobiti od iskusne osobe, koja pozna vas i vašeg bivšeg zaručnika. Ništa ne će škoditi, ako on opazi, da ga vi još uvijek ljubite. Jer kako bi se inače povratio? Nikako nije dobro, da izazivate ljubomoru kod njega svojim vladanjem, jer to može stvar samo pogoršati. Ne dajte se kod toga zavesti od časovitog raspoloženja. Mislite na svoje pogreške, koje su možda dovele do razilaženja. Nastojte ih izbjegavati. S druge strane nikako se ne može preporučiti, da mu otvoreno priznate svoju ljubav, jer to bi kasnije moglo imati za posljedicu neugodno predbacivanje ili što drugo. I tu je vrijeme najbolji savjetnik: ako je vaša međusobna ljubav jaka i sposobna za život, ona će iznova procvjetati. Ako pak nije, možda je bolje, da je do raskida došlo. Jer čime ćete, ako li ne s ljubavi kroz život? Mislite, da ima Bog, koji sve gleda, koji nagrađuje. — Marija.

7. Nesuglasice u braku. Prije svega potrebno je, da što više sačuvate svoj mir. Minuli događaji su vas oslabili i potreban vam je oporavak. Kad budete jači, možda ćete biti manje osjetljivi. K.

8. Protiv grizenja noktiju. Ta pojava pokazuje posebno nervoznu prirodu i manu, koja može imati neke veze s degeneriranošću. Liječenje se u tom slučaju ne smije primjenjivati lokalno. Treba ojačati i umiriti živčani sustav, pluća i srce. Čist zrak, život na selu, tjelesne vježbe i tuširanje dobro će doći. Ujedno se mogu svaki dan bojadisati vršci noktiju s mješavinom srebrenog nitrata (1 gr.) i vode (20 gr.).

Slika na omotu:

Kod egipatskih piramida

Slika iz filma „Hrvati u Svetoj Zemlji", koji se prikazuje u zagrebačkom kinu „Central" od 3. svibnja o. g. Foto Lj. Griesbach

Prima A. B. C. bonove
Mimosa *ZAGREB Jurišićeva 2a (dvor. zgrada)*
Ugao Petrinjske i Jelačićevog trg
Moderno žensko rublje po mjeri. Pyjame za plažu. Posteljina, oprema za nevjeste, umjetno vezivo i monogrami.

POKUĆSTVO
S. D. OPAČIĆ i sinovi
ZAGREB, ILICA 128

U BOLJŠEVIČKOM KINU

Napisao B. Lamsonov

U kinu »Ugodan san okružne prosvjetne uprave« bili su toga dana u punom broju sakupljeni svi obrazovani građani. Prvi put se prikazivao čuveni film »Pat Pechham, krvavi progonitelj buržujskih tronožaca«. Početak se predstave nešto otegnuo. Priređivači su naime čitav sat čekali drugaricu Klepetulovu, predstojnicu kancelarije okružne prosvjetne uprave, koja bi se mogla uvrijediti, da je nisu pričekali. Konačno je ipak došla na čelu svih svojih podređenih činovnika i s njima zauzela tri najbolje lože. Na platnu počela su iskakivati slova natpisa: »Prvi dio. Pazite! Prikazivana igra protivi se sasvim nekim zahtjevima sovjetskoga gledaoca u idejnom pogledu. Ali pored toga pruža dosta goriva za našu klasnu mržnju. Vidimo na više mjesta raspadanje naših neprijatelja, potresne dokaze krvožedne raspuštenosti . . .«

Slike iz života pokvarenih buržuja doista su veoma uzbudile gledaoce. Svi su mrmljali, kad je bila javljena stanka. Za stanke dođe sam Semjon Semjonović, kotarski školski referent, u pratnji svoje žene.

»Oho, predstava je već počela?« upita prestrašenoga ravnatelja.

»Jest, Semjone Semjonoviću, ali izvolite biti bez brige. Nastale su naime tehničke smetnje. Film nije bio navijen, kako treba, pa uslijed toga moramo film prikazivati još jednom od početka.«

»Izvrsno! Samo ga iznova navijte! Nama je to po volji,« reče ljubazno Semjon Semjonović svojoj ženi, koja bi se bila mogla lako uvrijediti.

»Dakle samo se požuri, dragi!« nasmiješi se milostivo gospođa referentova. Odšuštala je u ložu, gdje je glasno pozdravila drugaricu Klepetulovu.

Općinstvo je doznalo, da su nastale tehničke smetnje, i da će se radi toga prvi čin ponoviti.

»Dabome, znamo mi već te tehničke smetnje,« tiho su govorili gledaoci, koji su se bili izvještili u sličnim zgodama.

Na platnu su iznova počele iskakivati riječi: ». . . našu klasnu mržnju . . . na više mjesta raspad naših neprijatelja . . . potresne dokaze . . .«

Neutrudivi detektiv Pat Pechham istupi u ulozi trabanta kapitalističkih tronožaca, i nemoralna buržoazija počela se ovdje ondje raspadati.

Ali kad se prvi dio približavao kraju, doleti u kinematograf poput neočekivanog vihra sam Jegor Filipović, predsjednik mjesnog sovjeta, u pratnji svoje vele štovane supruge i primjerenog broja činovnika.

»Ala, predstava je možda već počela?« upita ravnatelja, koji je drhtao.

»Jest, Jegore Filipoviću, ali, molim, budite bez brige,« ponizno se požuri dodati ravnatelj. »Prvi dio ima naime veliko propagandističko značenje, i već su me molili, da ga ponovim još jednom . . .«

»E pa zato . . . Sjajno! Ako publika želi, treba joj dakako ugoditi.«

»Dakako, samo ga ponovite! Vrlo lijepo od vas,« nasmiješi se ljubazno vrlo poštovana gospođa supruga, koja bi se inače bila mogla uvrijediti, i još kako! »Samo se požuri, Žorž,« reče i dostojanstveno je stupala u direktorsku ložu.

Za odmora javili su općinstvu, da će prvi dio radi velikog uspjeha i na opću želju još jednom prikazati bez ikakvog doplatka. Gledaoci su zaškiljili prema direktorskoj loži, ali nijesu mogli otvoreno govoriti radi opće želje, dotično velikog uspjeha. Na platnu su iznova strpljivo zaplesale potresne slike krvavih trabanata, koji pružaju dosta goriva. Samo neki ograničeni bradati seljak u ovčjem kožuhu htio je pod plaštem mraka iskoristiti svoju službenu neznatnost i stao lupati nogama. Ali na sreću bio je obuven u meke zimske pustene, premda kožom podšivene čizme, tako da je njegovo gnusno izazivanje ostalo bez posljedica.

Gledaoci su za pauze nemirno pogledavali na ulaz.

»Ne će li se još doklatiti kakva visoka stoka?« mislili su sjetno. No doista bojali su se bez potrebe. Svi uredi, kojima je okružno središte obilovalo, bili su već iscrpeni. Ljudi su se uznemirivali samo iz instinkta, bez posebnog razloga. Navalilo je doduše za odmora u dvoranu više novih gostiju, ali ti su svi očito u najgorem slučaju spadali u osmi razred po plaći kao urednici ili stručni radnici. Njihov dolazak nije značio ništa osobito. Samo se osjećao miris zrnja od sunčanice, koje su jamačno u najvećoj trci griskali ulicom.

Svi su nestrpljivo čekali drugi dio filma i najavljeni nastavak kobnog raspada gnusnoga klasnog neprijatelja. Svijetlo se konačno utrnulo, ali na platnu se po četvrti put pojavio poznati ubojni naslov prvog dijela.

»Strijela u njega pukla!« vikne naglas Jegor Filipović. Ali odmah se prekine. »Možda je došao iz Moskve iz oblasnoga grada neprijavljen posjet?« pomisli u sebi i stane pažljivo promatrati zadnje redove stolica, premda u mraku nije mogao ništa razaznati.

A ipak je u gledalištu bila prisutna ona visoka osoba, radi koje je još jednom ponovljen prvi dio. Došla je s drugim sudrugovima za pauze, sad je sjedjela sprijeda i naklanjala se smjerom, gdje se u znoju lica trudio operater Miška. Ta visoka osoba bila je veoma sretna i s užitkom je motrila film. To je bila drugarica Marusja, prosta radnica u tvornici, inače nježna ljubav Miškina.

Svojim cij. mušterijama javljam,
da sam svoju **brijačko-frizersku** radnju preselio iz **Radićeve ulice na Zrinjevac 1** (kuća Turković, ugao Praške), gdje ću i nadalje poslužiti solidnom podvorbom i umjerenim cijenama. Preporuča se sa štovanjem
Mirko Šćetinec

MAJKE I MEĐU NJIMA MAJKA NAD SVIM MAJKAMA

Izradio francuski kipar Hippolyte Lefebure

MAJKA JE SAMO JEDNO

Napisao S. Mušić

Majka, koju srećemo u životu, priprostu ili uglađenu, siromašnu ili bogatu, jaku ili slabu, poštovanu ili zapostavljenu, jest žena, koja je dala život djetetu, zibala ga, njegovala, hranila i davala danima i godinama u dnevnim sitnicama za dječju dušu i tijelo sve, što je imala, sve, što je smogla njezina duša, njeno tijelo.

Svijet je u pitanju majke loš sudac. Ako je majka dala svojem djetetu malo, za nju je i to možda bilo naporno, veliko. Više nije mogla. Za tu majku veli svijet: slaba majka.

Ako je majka dala djetetu sve, što je trebalo, i dijete je dobro odgojeno, pa i bez svakog napora, jer je majka imala sve potrebno za odgoj djeteta, toj majci veli svijet: dobra majka.

Tako sudi svijet. Tako majku sudi i dijete gledajući izvana bez dubljega gledanja.

Ako živimo istinski dubok unutarnji život, život srca i duše, ne vidimo njene tvrde, od rada zamazane ruke; ne vidimo nojeva perja za njezinim šeširom ni njenih svilenih haljina; ne vidimo njene boli ni njene pogreške, možda i velike — mi osjećamo samo jedno: majka!

Ta majka, jedino prava, nije bogata ni siromašna, nije ružna ni lijepa, nije joj na čelu zapisano, kome narodu pripada. Ona nam je od Boga dana majka. Četvrta zapovijed Božja veli: »Poštuj oca i majku!« ne spominjući ni dobre ni zle majke, nego samo istinu: to je otac i majka. Bio čovjek gospodin ili radnik ili bilo što, u njegovoj duši i srcu živi samo: majka. Majka koja unosi u naša srca i duše: dom, oca, braću i sestre.

M o j a majka, m o j dom, moj otac, moj brat, moja sestra — to je naše najdublje ukorijenjeno i doživljeno vlasništvo. To Božje i prirodno vlasništvo, koje je temelj našeg doma — jest u ocu i majci, u ženi i mužu. To je temelj za sakramenat sv. ženidbe, koji Bog svezuje, a smrt razvezuje.

Danas se ide za rušenjem tog prava i vlasništva čovjekova, a s time u vezi za rušenjem svih temelja ljudskog društva: ruše se Božja prava i Božja ustanova.

Današnje vrijeme živi samo za vanjske potrebe, ne pita za dušu i srce, živi za tijelo, za materiju. To je val uništavanja svijeta preko uništenja naših obitelji, srdaca, duša, majki, otaca, braće i sestara. Svi oni, koji iz raznih strana i pokretâ vele, da nema Boga, vele time, da nema ni naših duša, da je samo tijelo, materija, a mjesto duše uzdižu na prijesto jedni gadni kapitalizam, a drugi rušilački komunizam. Ta borba za kapitalizam, komunizam ili rasizam je borba protiv duše, koju bi imali zamijeniti ti novi bogovi u liku vodećih ličnosti. To je cilj napadaja na naše obtelji.

Svijet stenje pod težinom tih zala, javljaju se »spasitelji«. Ali pravih spasitelja nema. Ni ne treba ih nama izvana, dok mi imamo zdrav svoj hrvatski dom, zadojen tradicionalnim duhom poštenja, vjere u pravdu Boga, poštovanja duhovnih vrednota, koje se nalaze kao blago u dobrim hrvatskim majkama i ocima. Taj duh će sačuvati našu Hrvatsku i kadar je spasiti svijet.

Kad svetkujemo Majčin dan, obuzet će nam srca — majka. Primimo taj osjećaj, zadržimo ga u dubini svoje duše.

Majka! Nije to majka iz vanjskoga života. To je majka iz duše čovječje, vječna i u svim vremenima ista: majka!

Majka, koja ide nečujno ruku o ruku sa svojim mužem, našim ocem; majka, koja ide s dušom i u duši djeteta; majka, koja ide u životu kao žena, malena, uboga, zanijekana, prezrena, bespravna — a u našim srcima jedina prava istina ovog svijeta. Bili mi »gospoda« i učeni, bila naša majka seljačka ili radnička — svejedno; iz nas se izvija glas, koji nijedna sila ne može ugušiti, a to je, kad osjetimo i velimo:

(Svršetak na str. 261.)

O POTRESIMA

Napisao Tomislav Macan

Pred trideset dana osjetio se u Zagrebu i okolnim mjestima jak potres, pred nekoliko dana u Dubrovniku, a danomice stižu nove vijesti o strahovitom potresu u Turskoj i drugdje.

Potres je česti, upravo svakidanji prirodni pojav, koji potrese sad veće sad manje površine naše zemlje naglo, bez ikakvih jačih prethodnih pojava.

Kako nastaje potres?

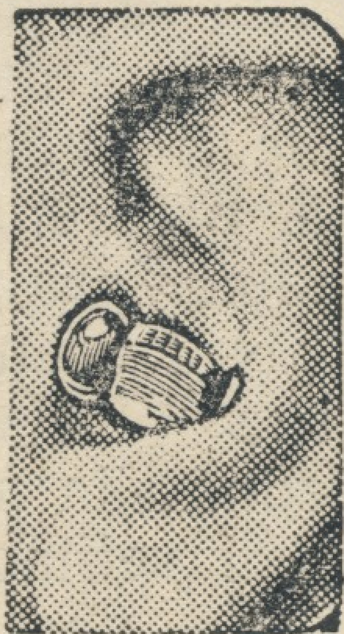
Stari nekršćanski narodi smatrali su, da potres prouzrokuju bogovi i to zato, da kazne nepokorno čovječanstvo. Nebeski bog starih Grka Zeus, otac svih ostalih bogova i ljudi, kad bi stresao svojom bujnom kosom, potresao bi se Olimp, obitavalište njegovo. Homer pjeva o toj kosi: »... A ambrosijska kosa toliko se gospodu prosu s besmrtne glave, sav se potrese visoki Olimp.« U Perùu je živio stari prasjedilački peruanski narod i u vjerovanju njegovu se nalazi, da neko božanstvo, pri svakome koraku kad se prošeće, potrese zemlju, a to ono radi zato, da prebroji ljude. I čim bi oni osjetili potres, istrčavahu iz kolibica vičući, da ih bog opazi: »Evo nas!«

U japanskom narodnom vjerovanju potres prouzrokuju grdne morske nemani, koje uzgibaju more, na kome pliva ova zemlja, koja je prema tom vjerovanju, neka ploča, i to gibanje mora prouzrokuje potrese.

Kao uzrok nastajanja potresa znanost uglavnom navodi tri mišljenja: zemlju samu ili bolje ražarenu njenu utrobu, elektricitet zemlje i svemir sam, u kojemu bi se imali tražiti uzroci potresa, i to poimence u nebeskim tjelesima: Suncu i Mjesecu.

Čovjek nije prodro do središta zemlje, ali tvrdi se, da se ispod krute zemljine kore nalazi užareno njeno središte, puno užarene mase. Da je to tako, dokazuju mnogi ugašeni, a još bolje živi vulkani, koji na svoja ždrijela rigaju pepeo, rastaljenu tvar, oganj; pa bezbrojna topla vrela i štošta drugo. Pa i u rudokopima se ne može preduboko ukopavati u zemlju, a na 1000 m ispod površine ne može se izdržati od vrućine. Uzevši kao najvjerodostojnije mišljenje, da u utrobi naše zemlje nastaju potresi, da je ona sama njihov uzrok, susret ćemo se sa tri uzroka postajanja potresa u unutrašnjosti zemlje.

NAGLUHI

Vibraphon, iz temelja novo pomagalo za sluh, praktično **nevidljivo,** bez struje, bez žice, bez baterije, bez ikakvog pribora. Liječnički ispitan i preporučan. — Posjetite nas ili tražite besplatne prospekte, kao i uvjete za

30-dnevnu probu

„RANOS“ (dep. 15.) ZAGREB, Boškovićeva 3. Tel. 84-04. Primanje posjeta od 9 do 12 i od 3 do 5.

Prvi bi uzrok bio odron, propadanje u dubinu velikih komada zemljine kore, koji rušeći se udaraju o stijene u unutrašnjosti i potresaju površinu zemlje poviše sebe. Takvi su potresi veoma jaki, ali ne zahvaćaju velik prostor. Drugi bi uzrok potresa bili vulkani. I ovakvi potresi znadu biti jaki. Ona rastaljena tvar u unutrašnjosti zemlje, kao pakao ražarena, hoće da sebi nađe oduška, mora da izađe, provali na površinu. Jasno je, da će ova provala biti silna i izvanredno jaka, kad probije tvrdu zemljinu koru i da će pri tom potresti okoliš, gdje je provala nastala. Da potres nastane, ne treba uvijek da provali vulkan, dovoljno je, da se provaljujuća lava sukobi s tvrdom zemljinom korom, koja će se od toga sukoba potresti. Treći bi uzrok bio naglo dizanje i spuštanje zemljine površine.

Bilo je učenjaka, koji su tvrdili, da je uzrok potresa zemljin elektricitet. Kao što se za oluje u uzduhu događaju one silne tutnjave, tako bi se, po tom mišljenju, događale i u našoj zemlji prouzrokovane zemaljskim elektricitetom, i pri tom bi se zemlja tresla. Uistinu često potrese prate neke podzemne mukle tutnjave neposredno prije samog potresanja ili kad već tresavica počne, koje u mnogočem naliče na električne pojave u uzduhu, na grmljavinu za oluje i bure. Značajno je, da se tutnjava čuje kod svih jačih potresa.

Zanimljiva je pretpostavka učenjaka Falba u prošlom vijeku: jezgra je zemljina užarena tekućina, koja, kao što i voda na površini zemlje, ima plimu i osjeku radi privlačive sile Sunca i Mjeseca i te pojave u unutrašnjosti uzrok su potresu. Danas se tako ne misli.

Potresi gibljü zemljinu koru na tri načina: okomito, valovito i kružno. Osobito se dobro zapažaju okomita i valovita gibanja zemaljske kore.

Najžešći je okomiti potres. Tada se zemlja giblje odozdo gore. Pri takvom potresu, ako je i malo jači, nastaje rušenje zgrada, jer udarac odozdo gore rastrese i najčvršće temelje, a obično s ovim vezan valoviti potres lako obori rasklimane zidove. Pri tom potresu nastaju i pukotine u zemlji, a more znade uzavreti paklenom silom, te se pri navali potresa povuče daleko od obale, da se kasnije, u bijesu razaranja, surva na obalu. Okomiti potres mora da se osjeća na mjestu, ispod kojega je nastao, a dalje se osjeća kao valovito gibanje tla.

Redovito slabiji od okomitog jest valoviti potres. I on može biti silan, te ostaviti za sobom ruševine. Kad ovakav potres drma površinom zemlje, osjeća se, da se tlo ispod nogu giblje poput morskih valova.

Rjeđi nego li su okomiti i valoviti potresi jest kružni potres (u okrugu), a koji nastaje, ako se više potresnih valova sastane na istome mjestu. Čudni su učinci tog potresa, jer se tada predmeti prosto lome i krše, svijaju i zavrću. Dogodi se primjerice, da se zid sav svine, a ne sruši.

Svaki potres bez razlike postaje na jednom mjestu u zemlji, i tu mu je središte, a tek odatle se širi dalje. Širenje potresa površinom zemlje ovisi u prvom redu o jakosti podzemnog udarca, a zatim o sastavu tla, na kojemu se mora širiti. U pjeskovitom tlu šire se valovi potresa do 250 m u sekundi, a u mekšem kamenitom tlu brzinom od nekih 400 m, u čvrstom kamenitom tlu brzina je širenja 500 m u sekundi.

Uz kopno potresa se morsko dno na jednak način, te je i tu grozota ovog prirodnog pojava strašna. U blizini Port Bernarda u Ujedinjenim Državama Amerike osjetio se 16. siječnja 1926. podmorski potres. Za potpune tišine na moru osjetila se neka podmorska grmljavina, a more se odjednom naglo uzgiba i počne da se povlači od obale nekoliko stotina metara, pa se zatim povrati survavši se na obalu u obliku gorostasnog vala. Američki profesor Hobbs tumači i sva ona brojna nagla dizanja morskog tla kao učinke podmorskog potresa. Poznata su izdizanja morskog tla tamo i ovamo po grčkim otocima, na istočnoj obali Australije, na obali Guadeloupa, ali među najzanimivije dizanje i spuštanje morskog tla broji povijest nauke izdizanje i spuštanje klisura istočno od Martinique-a. U g. 1833. naglo se izdigoše na morsku površinu klisure, te nakon dvije godine opet iščezoše u morskim dubinama. Pojaviše se opet nekih 18 morskih milja dalje 1866., te u 1869. opet ih nestade. Ponovo se pojaviše 1876., te ponovno potonuše 1898. u dubinu od 4680 m. Pomorski poručnik Cornet, zapovjednik teretnog broda »Loiret«, opazio je kod Vosse de Cap Breton u Biskajskom zaljevu u prvim godinama poslije velikog japanskog potresa g. 1923, da je more plitko, a pomorske karte pokazuju dubinu od 2000 do 5000 m. Izmjerivši dubinu osvjedoči se, da je tu dubina od 34 do 105 m. Ta velika razlika nastala je zastalno radi nekog podmorskog potresa.

Kad se približuje potres, neposredno prije njega, pa i za samog potresa i rijetko poslije samog potresa čuje se ona jeziva tutnjava, koja i najsrčanije napuni strahom i bojazni. Dogodi se, da ove mukle tutnjave i ne prati katkad potres. Nešto takvo zabilježeno je na otoku Mljetu. Ožujka 1822. čula se tu jaka podzemna tutnjava, te su ljudi mislili, da u Bosni topovi pucaju. Tutnjava je bila sve češća, a katkad bi se osjetio i laki potres. U rujnu 1822. prestade, te se ne ču do ožujka 1823., kadli opet započne, te je baš te godine u kolovozu i rujnu bila najstrašnija. Ova jeziva podzemna tutnjava trajala je više godina, te zamalo da ne raseli ovaj otok u sebi nekako čudan, kako što su čudni vršci njegovih brda vulkanskog oblika među ostalim manje više blagim oblicima brda dalmatinskog otočja.

Potres najprije osjete životinje, i to psi i svinje. Sam sam bio svjedok potresa na Mljetu g. 1927. Noć od 13. na 14. veljače divna, puna mjesečine, sa jedva zamjetljivim ćuhom povjetarca, prava proljetna noć, bila je prekinuta nenadanom i jakom grmljavinom, u početku dalekom i dubokom, a kasnije blizom i jakom, koja se pretvorila na koncu u buku, sličnu onoj, što se čuje od jakog potresa. Neobična je bila za ovoga potresa uzbuna među životinjama. Čim je započela tutnjava, domaće životinje potpuno su se uzbunile, naročito kokoši i psi, a kad se počelo tresti, vrhunac njihova straha bio je neopisiv. Kokoši su zaprepašteno kokodakale od prilike onako, kako čine, kad ih napadne jastreb, dok su psi kao pomamni lajali i zavijali. Čim je tresavica i grmljavina prestala, životinje su se smirile. Uzbuna je zahvatila i životinje vani u prirodi, naročito ptice, koje su polijećući kroz noć prestrašeno kričale i cvrkutale.

Potresni udarci uvijek su kratki, ali ih zato može biti više jedan za drugim, žešćih i slabijih.

TRI PALESTINSKA JAHAČA NA DEVAMA NA PUTU OD BETLEHEMA PREMA EGIPTU
Podsjećaju na tri mudraca s Istoka — Foto Ljudevit Griesbach

Povijest nam bilježi mnogo potresa. O potresima u najstarija vremena nemamo mnogo podataka. Za vladanja rimskog cara Tiberija porušio je potres nekoliko gradova u Maloj Aziji. Italija je i u ono doba stradala od potresa, pa je rečeno, da je 217. prije Isusa tu bilo 57 potresa. Veoma su značajni potresi, koje bilježi Evanđelje, a dogodili su se kod smrti Isusove i uskrsnuća. Ti su potresi bili popraćeni velikim promjenama i u Svemiru. Iz srednjeg vijeka ima vijesti o strašnim potresima u Japanu i Kini, a bilo ih je i kasnije. Poznat je četrdesetpetdnevni carigradski potres g. 510., te potresi, koji su razorili Limu u Perùu, g. 1582. i 1746., kad su brodovi bili bačeni sat hoda na kopno. Od potresa je često stradao Lisabon, Italija u 18. vi- (u Kalabriji poginulo 100.000 osoba) te Južna i Srednja Amerika, zatim Messina g. 1910. (blizina vulkana Etne!), Napulj (blizina Vezuva!) te Japan g. 1923. i mnogi drugi krajevi.

Spomenut ću još samo grozni potres Dubrovnika (dubrovačka trešnja) od 6. travnja 1667., koji obori i razvali ponosni lijepi Dubrovnik. Ovaj se potres ponavljao kroz osam dana, a pratila ga je podzemna tutnjava. Poginulo je oko 5000 osoba i skoro polovica plemstva.

Izvorna novela

LEGENDA O LIJEPIM OČIMA

Napisao Srećko Karaman

O dobra Ruto Moapko, nezaboravna pokornice Marijo Magdaleno, Cecilijo, Agnezo, Terezijo, budite pokroviteljice ove priče!

Vama, drage Evine kćeri, koje nosite u sebi čast i dužnost materinstva, posvećujem ove retke.

Bilo je to davno, u ono prohujalo doba, kada su naši dalmatinski otoci, obrasli maslinama, rogačima i smokvama, snatrili mirno i spokojno. Kruh je svaki zarađivao svojim znojem i gledao samo svoje nebo nad glavom. Čovjek ne bijaše ovca u planini, da bi mislio samo na kruh svakidašnji. Znao je, što je ideja, pa makar morao i ginuti za nju. Ne bijaše civilizacije kao danas, ali koliko više duha i kulture.

Gradile su se katedrale, a...

»Šta-a? Kaži, ako znaš?«

»A preljubnici su kažnjavani smrću.«

»Upravo tako, izvrsno ste pogodili, dame i gospodo, članovi obitelji našega doba.«

Bilo jesensko doba, nekako o sv. Kati. U visokim gorama padao snijeg, a ovce su se sa podnožja planina vraćale kući izbijeljene jesenskim i zimskim kišama. Stari poštenjačina Marko Marulić okajavao je u Nečujnoj na Šolti, daleko od svijeta, povučen i tih grijehe mladosti i dotjeravao stihove svoje »Judite«. More je u njegovoj uvali bilo mirno, zaštićeno od svih vjetrova. Vani je na otvorenu moru bura bjesnila i propinjala se kao turska konjica, a Nečujna je bila mirna kao ulje.

U ta davna vremena, kad su naši otoci bili puni sunca i cvijeća, živjela je, legenda kaže, na otoku lijepa Lucija. Djevojka sa sedamnaest zlatnih godina. Boja njezinih očiju bila je boja sunčanog južnog neba. U njima se vidjelo ljetno jutro i toplina ljetne večeri.

»Kad ćemo se vjenčati, Ivane?«

»Poslije Uskrsa, Lucijo.«

»Bit će mnogo cvijeća: crvenih, bijelih i žutih ruža. Rastu kao usred ljeta, u zavjetrini, sunca im je dosta, njegujem ih po cijele dane. Narandža će biti na pretek, buje u vrtu moga oca, crvene kao sunce.«

»Dobit ćeš dar za vjenčanje, Lucijo.«

»Smijem li znati već sada, kakav, Ivane?«

»Dva velika plava oka. Slika ih majstor. Dva tvoja draga oka. Ništa više.«

»Donijet ću ti kanarince. Cvijeća će biti mnogo u našem vrtu. I ružmarinova aleja.«

»Moraš čekati do poslije Uskrsa.«

»Čekat ću.«

»Dok se iz Padove vratim, dok položim ispit iz retorike.«

Otišao Ivan preko mora, ostala Lucija na otoku, gdje galebovi nemilo krješte, dok im od sunca opaljeni mornar krade jaja. Šivala je vjenčanu haljinu s toliko ljubavi i topline, milovala čipke, izrađene od tanke svile u obliku velikih ruža i suncokreta. Smijala se pozlaćenom suncu na smiraju. Njezino čisto i nježno tijelo mirisalo je poput procvjetalog cvijeta. Iz nutrine joj strujio duh starih klasika. Stihovi Danta i Vergila, tvrdo i otmjeno ukoričeni, čekali su na stolu, da ih svake večeri uzme njezina umjetnički građena ruka. I onda da ih čita sa zanosom čiste i profinjene duše.

Jedne večeri, dok je čitala stihove o Enejinu putovanju po moru, bura je zavijala snažno i nemilosrdno. Ritam heksametra miješao se sa zviždukom i treskom razbješnjelog elementa. Jeza joj je zalazila u kosti na pomisao, da i njezin Eneja mora sada biti negdje na moru vraćajući se iz Italije.

»Oh, ta strašna bura, što ruši klisure!«

Prođe nekoliko dana punih nemira i očekivanja, pomiješano s nekim čudnim veseljem, što ga žene osjećaju pred vjenčanje.

Došlo je proljeće, Uskrs je na vratima, a njega još nije bilo.

Osvane jutro sa glasom po selu:

»Tugo neviđena.«

»Mlad kao proljetni dan.«

»I baš sada uoči ženidbe i novog života.«

»Nevjerno more!«

Tuga u selu, da i ne pričam.

»Lucija?«

Jeste li ikada vidjeli mladu prelomljenu granu?

»Što se dogodi, žene?« pitala je jadna.

»Ne pitaj ... Lucijo, tužna Lucijo!«

»Ivan?«

»Da, Ivan. More ga progutalo i grob mu našlo u dubini.«

»Žalosti materina!...«

Tako žene i muškarci pričali, kao da se plaše vlastitih riječi.

Refren se ponavljao.

»Lucijo, tužna Lucijo...«

Njezine velike oči boje južnoga mora napuniše se tugom. Njezine duge i bujne kose boje osamnaestkaratnog zlata spustiše se tužno kao grane uplakane vrbe. Ruke postadoše finije i tanje. Nestade smijeha pozlaćenom oblaku na zapadu.

Na godišnjicu smrti Ivanove Lucija primi ime Agneza. Sestra Agneza. Da veze skupocjena crkvena platna i pjeva u koru sa opaticama »Sedam pokorničkih psalama«.

U starom srednjevjekovnom dvorcu na otoku, obraslom bršljanom i zasjenjenom maslinama, ostade slika s neobično lijepim očima, djelo nepoznatog majstora, portret Lucije, kasnije: sestre Agneze dominikanke.

S V I M I

Spjevao Branko Klarić

Svi smo mi danas veliki i moćni
I nosimo svaki po dva ugla svemira,
A ono priču gude vjetrovi noćni
O znoju ležaja i o krvi nemira.

Svi smo mi pioniri pravde i slobode,
A drži nas na udici strast ljepušne žene,
I dok svakog ostan u leđa nas bode,
Bježimo od svoje mjesečaste sjene.

I mrvica milost sve nam srce kosi,
A čuvâmo blago u gvozdenoj šaci,
I svaki svom Ja titul Boga nosi
I prezirno pogled na nižega baci.

I tako se vrti to ludasto kolo,
Svaka glava ima po stotinu lica,
I svaki pjeva pjesmu sve solo
I govori o skladu muzike u ptica.

A da zvijeri ovoj podignemo masku,
Zaurlo bi bijes iz podzemnih rijeka,
Bježali bi svi na utopljeničku dasku,
I Tartar bi lijevô posmrtnoga lijeka.

Al živimo tako ko bedasta djeca
Krijuć crnu tajnu ispod malog prsta
I pred sobom svaki gledamo u sveca,
A morali bi svi da plačemo sa krsta.

ZORA NOVE ŠPANJOLSKE

Danas se već zaboravio događaj, kad su španjolski komunisti na početku građanskoga rata doslovce u g u š i l i u moru 600 mladih kadeta, koji su bili pristali uz nacionaliste. Junačka smrt tih 600 mladića bila je bolna uvertira strahovite, ali veličanstvene drame, koja se odigrava u Španjolskoj. Zatim su se obređali toliki junački događaji za vrijeme od skoro dvije godine. Još je svježa uspomena na potopljeni nacionalistički brod »Baleares«. Svježa je radi svoje veličine: 600 posade s admiralom i zapovjednikom broda, dignutih ruku u vis i pjevajući: »Pogled prema gore!« dragovoljno su išli u smrt sa svojim brodom. Engleski mornari svjedoče, da se posada nije htjela spasavati.

Rat je užasna nesreća, a pogotovo je nesreća za španjolski narod građanski rat. Ali spomenuti primjeri i mnoštvo drugih sličnih sile čovjeka, da poštuje dragovoljne žrtve tih junaka. Te žrtve su najbolji odgovor na ono, što se često misli, da je danas malo ljudi, koji i umiru za svoju misao. Ako se saberu zajedno sve žrtve španjolskog naroda, koje je kroz dvije godine podnio na ratištu ili u pozadini, žrtve oceva, majki i djece (jednu od tih prikazuje i naša slika), onda se bez bojazni može misliti, da su one zavrijedile i izmolile zoru nove španjolske budućnosti, koja se rada . . .

Čitav svijet je zakrit crnim prijetećim oblacima, a u nacionalističkoj Španjolskoj se već pojavljuju plodovi žrtava. Već je načinjen program rada, koji ima značajnu socijalnu vrijednost za budući život u Španjolskoj. Načinjeni program je rađen po načelima suprotnim liberalnom kapitalizmu i materijalnom marksizmu: Španjolska, prema tom programu, treba da svoju ekonomiju podredi ideji povijesnoga kontinuiteta. Tako Španjolska ostvaruje historijsku sintezu, za kojom čezne toliko zemalja. Kod toga su sačuvane značajke španjolskog običajnog prava.

Dok se na ratištu odigrava posljednji događaj španjolske golgote, u dijelu zemlje, uređenom od nacionalista, stvara se poredak, koji narodu obećaje slobodnu domovinu, kruh i pravdu.

ŽENA ŠPANJOLSKOG SUCA SALVOCHEA PRIMA VIJESTI O UBIJSTVU SVOGA MUŽA
Slika iz krvavih dana današnje Španjolske

K dječjem odgoju

TA ZLOČESTA KLUPA!

Napisala M. Vrkljan

U odgoju odlučni su često neznatni događaji i doživljaji iz najranijeg djetinjstva, za koje držimo, da ne mogu biti ni od kakve važnosti po daljni razvitak. Ipak se baš od ovih na oko sitnica pomalo izgrađuje pogled na svijet, život, okolinu, zanimanje, itd. te niču klice, iz kojih će se kasnije razviti svojstva, naklonosti i averzije, za koje se često pitamo, odakle one djetetu?

Neke psihologe osobito zanima prvi događaj iz djetinjstva, kojega se odrasli čovjek u cijelosti sjeća, jer odatle izvode važne zaključke po njegov kasniji razvitak i tu često nađu razjašnjenje činima dotične osobe. No jednako su važni i oni doživljaji, kojih se dijete kasnije možda pravo ni ne sjeća, ali su mu se dojmovi i iskustva, što ih je tada steklo — ipak usjekli u pamet, pa će se kasnije u sličnim prilikama nesvijesno ponašati onako, kao što smo ga onomadne bili naučili.

Uzmimo kao primjer najobičniji događaj. Dijete padne. Brižna majka po načinu plača točno znade, da li se djetetu što dogodilo ili nije, a u potonjem slučaju ne će se na to ni obazirati. To je najbolje sredstvo, da dijete prestane plakati i da se nauči samostalnosti. Dobar je i način: »Vidi ptičice, što tamo leti,« itd., dakle nastojanje, da se pozornost djeteta odvrati od njega samoga i upravi na nešto drugo.

No pored ovih metoda susrećemo u dnevnom životu još dvije, koje su tim zanimljivije, što i mrtvim stvarima dodijele ulogu živog bića, pa prema tome karakteriziraju odnos djeteta prema njegovoj okolini.

Prvi slučaj možemo najčešće promatrati, ako tkogod tuđi pazi na dijete, ali tako čine i neke majke, da ugode svojem miljenčetu: »Grda, zločesta klupa, kako si smjela udariti bracu?« kažu i lupaju rukama po klupi, o koju se dijete udarilo, a ono se isto tako žesti pa kroz plač klupu kara i po njoj tuče. Njegovu malu dušu ispunit će osim osjećaja tjelesnih boli još i srdžba i mržnja radi nanešene nepravde, što ga je klupa ni krivog ni dužnog udarila. Klice toga ogorčenja i razočaranja zbog nezasluženoga (a u stvari samo zamišljenoga) neprijateljstva ostat će mu u podsvijesti. Tom djetetu kasnije ne će biti lako smoći toliko objektivnog rasuđivanja te uzmogne priznati, da je i samo koječemu krivo.

Ne će li naprotiv svuda nazirati kakvo neprijateljstvo ili nepravdu te kod svakoga neuspjeha misliti, da mu je to tkogod drugi skrivio — baš onako, kao što mu ni onda nije bilo jasno. da tomu, što se padnuvši udarilo, nisu bili krivi ni pod ni klupa, koji su čitavo vrijeme mirno stajali na svome mjestu, već ono samo, jer nije pazilo, kuda trči.

Ako je dijete možda još i nagle ćudi, bit će mu kasnije teško da se suzdrži od želje za osvetom, a pogdjekad se to svojstvo razvije još u jačoj mjeri. Vidimo li kakvog razbijača, koji zbog svake sitnice plane, onda nam se nehotice nameće misao, nije li možda i taj čovjek u djetinjstvu onako lupkao o pod, pa mu je navika, da se za svaku neugodnost odmah osvećuje, ostala, jer ga nitko nije naučio da se svlada?

Ako je dijete naprotiv nježne i osjetljive naravi, bez želje za osvetom, može se kod njega pod nepovoljnim prilikama razviti naklonost prema pesimizmu i bolnoj rezignaciji. Ređaju li se neuspjesi, kao što to katkad biva, to će mu se činiti, da se sve protiv njega urotilo, da je ono žrtva sudbine te će možda klonuti u neprilikama, koje bi relativno lako svlađalo, da je bez predrasuda. Dakako da se sve to u takvoj mjeri rjeđe ispoljuje, jer utjecaj prvih dojmova može da bude kasnije jačim utiscima potisnut u pozadinu ili odgojem izravnan, ali — a to je ono bitno — on se može uvijek opet pojaviti.

Koliko je naprotiv nježan ovaj prizor: Teku suzice niz obraze, na čelu rog, a male ručice glade klupu ili pod: »Boga klupa, bogi pod!« Ako već hoćemo stvarima dodijeliti ulogu živog bića, onda je ovaj postupak svakako daleko bolji od prije spomenutoga, jer se tu kriju odgojne vrednote: dijete uči da najprije misli na druge, a onda tek na sebe; lakše će i kasnije prebroditi poteškoće, jer im ne će dati preveliku važnost; ne će ništa gubiti od svog pouzdanja i vedrine, a samilost će još pojačati srdačnost prema svima, koji ga okružuju. Stupit će u život bez predrasuda te će od svakoga očekivati samo najljepše i najbolje.

Dok su djeca posve malena, odrasli još ravnaju njihovim nastojanjem. Tada mogu s vrlo malo truda postići mnogo toga, što će im kasnije daleko teže uspjeti.

Šeširi „UZOR“
Ilica 63
Najbogatiji izbor ženskih šešira od **Din 45·— dalje.** — Poznata solidna posluga. — Najbolje kvalitete, najnoviji modeli.

100%tni uspjeh
donaša Vam uporaba
Rumefoxa
Proti miševima i štakorima!
Informacije daje:
LYKOS Mr. K. Vouk
Zagreb, Draškovićeva 26. Tel. 22881

SLIKAR SOBA I LIČILAC
FRANJO KOLAR
ZAGREB
Radionica Domagojeva ul. br. 4
Preuzimam sve soboslikarske i ličilačke radnje sa najmodernijim uzorcima uz umjerene cijene
IZRADBA PRVORAZREDNA
Radionica za ličenje pokućtva

SITNA SREĆA

VESELA PRIČA O MALOME ČOVJEKU OVELIKOGA GRADA — NAPISAO DR VELIMIR DEŽELIĆ, SIN

(Nastavak)

Anica se vrlo brzo zagnjurila u krevet i jastuke, okrenula se k zidu, stište vjeđe, koliko čvršće može i uši zapušava dlanovima. Ipak vidi, da svjetiljka gori, i čuje kako šuška papir. (Milko pazi, te ne fućka!). Jako osjeća bljutavi vonj ljepila. I smeta je, što joj kucavice žestoko biju. Ne traži žilu i ne pipa je. Kucavice same otkucavaju glasno u gležnjevima i u tjemenu.

Mlada se žena s toga uznemiruje. Straši se i boji bolesti,troškova liječenja, muževe zabrinutosti i neizvjesnosti.

A Milko baš ništa ne sluti. On se zabavlja svojom igračkom. Čak ne može, a da Anicu ne zapita:

»Spavaš li već?«

Žena bi se najradije pritajila. Ipak mora da se javi:

»Što mi hoćeš reći?«

»Pokazao bih ti, da sam zgotovio krov. Mogli bismo zataknuti malašnu okićenu grančicu i slaviti glihu, što je naš model pod krovom! ... Možda ću sutra naštampati maleni natpis sitnim slovima petita:

ŽIVJELI KUĆEVLASNICI!
ŽIVIO GRADITELJ!
ŽIVJELI RADNICI!

»Sutra!« šapće žena. »Danas mora da je već kasno. Nemoj se ni ti premarati, da ne budeš sutra mamuran ... I, molim te, iznesi ljepilo, jer zaudara ...«

Milku je malo krivo, što mu je žena tako umorna. On bi se još igrao sa svojom igračkom.

Ali čim je legao: spava tvrdo i slatko.

Anica je preumorna. A ne može usnuti.

I sve je više uznemiruje ta besanica, i strah pred bolešću i neizvjesnost.

Srce joj dršće.

Strašno je osamljena u mraku i šutnji.

Prestrašena moli krunicu. Vjerovanje, Očenaše, Zdravo Marije.

Po deset puta izgovara i razmišlja o tajni Začeća. Po deset puta o trudnoj Majci, koja je blagosloveni Plod utrobe svoje idući u pohode nosila ...

MUŠTARDA

Četiri četvorine sunčanog svijetla podno stropa bude Anicu iz zdravoga sna. Od suncem obasjana zida okreće ona pogled k prozoru i čudi se:

»Zar je već dan? ... Sunčani dan iza jučerašnje kiše? ... A meni više ne lupa srce ni žila kucavica. Nisam bolesna. Odmorena sam i zdrava. Zdrava i vesela. Jogunasto vesela, jer sam zdrava!«

Milko još spava, kao da se od sinoć nije ni pomaknuo.

Anica ga gleda, ne bi li ga prenuo sâm njezin pogled.

Milko spava.

Mlada žena prislanja svoje lice uz muževo.

On jednako spava.

»Pospanac! A sinoć nikako u krevet od svoje igračke!«

Anica hoće da vidi model kućice, što ga jučer nije pravo pogledala.

»Divno!«

Na crvenom je krovu plastični dimnjak ... Vratašca se i prozorčići mogu otvarati ... Pod kuhinjskim je prozorom klupa i na njoj zelen-

S IZLOŽBE NARODNIH VEZOVA I SLIKA NAŠE SURADNICE GOSPOĐE ZORKE SEVER U POPOVAČI

kostožuti žir, što predstavlja tikvu. Kapica od žira je zdjela. Do zdjele je nož.

Anica pipa malim prstom, može li se nož maknuti ili je naslikan?

Tako je ona dirala jaslice, dok je bila dijete na selu.

Od Badnjaka do Triju Kralja bile su u »Božjem kutiću« povrh stola jaslice umjesto križa. I svako su se jutro djeca nanovo radovala jaslicama. Poskakala bi iz kreveta, popela se na klupu i gledala maloga Isusa na slamici u štalici, i kipiće Majčice Božje i starčića Josipa i redom svakoga darovnika. Bilo je sve tako maleno i drago, da su morali pastire prstićima doticati i pomilovati ovčice, što ih oni nose Djetešcu Isusu.

Gledala bi djeca jaslice, sve dok ih nije stara baka potjerala:

»Gubite se otale! Ne smiješ pred malim Bogom stajati neumiven, nepočešljan, bos i gol!«

A kad bi se sada Milko prenuo oda sna, i on bi se pobojao, da mu se žena ne prehladi ...

Svagda je on opominje, neka ne hoda hladnim podom bosonoga!

Zato se Anica žurno vraća u postelju. Baš skače u nju kao derište i obijesno budi muža poljupcem u usta. I križa muža i sebe i govori jutarnju molitvicu naučenu u djetinjstvu, a tik iza: — »Amen!« — nadovezuje:

»Divno si načinio našu kućicu od papira!«

Milku je milo. Sjeća se, kako ga je malenog majka križala. I neobično mu je. Jer ga je žena samo dva ili tri puta u životu poljubila ovako sama od sebe... inače uvijek stidljivo čeka, da on poljubi nju.

»Sviđa li ti se modelić?« hoće Milko da još jednom čuje pohvalu.

»Silno mi se sviđa!... I moramo proslaviti g l i h u, kako si rekao!... Otkinut ću grančicu asparagusa, okititi je nitima crvene, bijele i modre svile, kao što radnici kite granu trakama svilena papira. Zataknut ćemo okićenu grančicu na vrh krova i onda... onda, ne znam, kako se dalje slavi gliha...«

»Ne znaš? O, a ja sam gledao tolike glihe, dok je moj otac izrađivao stolariju po novogradnjama!« I mladi se čovjek spominje tadanjega osjećaja svoje dječačke povrijeđenosti: »Baš sam ih samo g l e d a o, i svagda mi je bilo krivo, što glihu s l a v e tesari kada dignu krov i na brzu ga ruku pokriju crijepom, i s njima još oni zidari, koji su tek sagradili grubo zide... dok svi ostali dolaze na gradnju poslije glihe... ma da pravi posao obavljaju upravo oni zidari, koji žbukaju i glade, pa stolari, limari, staklari, slikari, ličioci, pećari...«

Anica ponavlja pitanje:

»Pa kako onda tesari i zidari slave glihu?«

»Tesari sabiju dugačak stol iz dasaka na gradnji. Zidari slože od cigle kao neko ognjište i naložе vatru s otpacima drva... A kućevlasnici pošalju bure vina, dosta bijeloga hljeba i stotinjak pari kobasica-hrenovki. Te se hrenovke kuhaju na onom ognjištu u limenom loncu velikom kao onaj, u kome se pere rublje.«

»Mi bismo onda bili kućevlasnici?« izgovara glasno Anica.

»Pa da! Tek što će našu kućicu graditi dva ili tri zidara i tesara, pa ne ćemo kupovati odmah sto pari hrenovki.«

Anica pljeska rukama i žurno sjeda u krevetu:

»Znaš, Milko, čega sam se sjetila?«

»Čega?«

»Kako su mi prijale hrenovke! Malo smo ih kada mi je bilo žao, što ljudi muštardom kvare najstariji brat iz grada... O, kako smo ga čekali, ako je pisao, da će doći! I nitko se od djece nije ni za što na svijetu dao u krevet!«

»A baš je svagda donosio hrenovke?«

»Hrenovke i ruskoga čaja, šećera i ruma!... Čitava je kuća divno zamirisala neobičnim mirisom, kad se kuhao čaj i hrenovke. Taj je miris bio ljepši od jela i pića.«

»Anice, večeras ću pojesti pregršt hrenovki!«

»S muštardom! S pravom, domaćom mušdardom!« dodaje Anica. »Mislim, da bih danas mogla muštardu srkati žličicom natašte... A nekada mi je bilo žao, što ljudi muštardom kvare hrenovke... Žao mi je bilo grožđa, što ga gnječe, da bude kiselo vino. Još žalije mi bilo slatkoga mošta, kad bi ga stara baka kuhala, da se zgusne i onda u nj usula ljutu gorušicu.«

»Dakle!« zaključuje Milko. »Ja ću se pobrinuti za vino večeras, a ti kupi bijelog pekarskoga hljeba, hrenovke i muštardu!«

»Da samo dobijem pravu, domaću!«

»Bi li na »glihu« pozvao kuma Đuku?«

»I Vaniće?«

»Jok! Vaničke mi je dosta bilo na likovu!«

»Ali i oni su svjedoci, pa bi se mogli uvrijediti.«

»Onda ćemo slaviti sami! Jer tko bi i shvatio našu djetinjastu radost i naše igranje?«

»Joj!« kliče mlada žena ogledavši se na budilicu. »Gledaj, koliko je već sati, a mi u postelji, kao da je nedjelja!«

Oboje skaču iz kreveta. Anica, da nabrzo zgrije mlijeko, Milko, da se umije i uredi.

HERSAN ČAJ

Djeluje dobro kod obolenja želuca, jetara i bubrega. — **Pomaže** kod arterioskleroze i hemoroida. — **Olakšava** muke i boli kod reumatizma i kostobolje. — **Ublažuje** obolenja kod mjesečnog pranja i mijene. — **Odstranjuje** smetnje od debljanja i čini vitkim.

Dobiva se u svim apotekama.

Reg. S. br. 1983/1933

I kolikogod se žuri, Milko se smije:

»Da me vidi pokojni ujak Mile, kako se perem, rekao bi: — Pazi, pazi, da ne spereš sa sebe sveti Krst! Pa da! Tri mlazića vodice na obraz. Što je manje, to je lijenost; a što više, to je gizdost!«

Na odlasku ljubi Milko svoju ženu po tri puta i govori joj: »Mačkica!« Smiješna mu je. Svagda se inače budi prva, pa mu daje zajutrak potpuno odjevena i spremna, da i ona izađe. Sada je smiješno čupava. Ispod crvena vunena rupca proviruju bijele ruke. Papuče je natakla na bose noge...

Kada je Anica već sama, umjesto da se umiva, češlja i oblači, pa da pođe tražiti pravu, domaću muštardu... Anica ne može odoljeti... ona i opet promatra dragu igračku, koja joj sasvim drugačije od svakoga pripovijedanja i od svake crtnje predočuje buduću njihovu kućicu na Dugom Izbrešku.

Mlada žena uzima model u ruke. Podiže ga u pramen sunčanih zraka. Okreće kućicu polako. Neka je sa sviju strana obasja sunce!

TROŠKOVNIK

Šaljivo je hodati gradom za guste jesenje magle. Ulične i tramvajske svjetiljke i automobilski reflektori upaljeni su prije vremena, ali ne svijetle ozbiljno, nego trate svijetlo, da sebe preuzetno okite aureolama. Promet puže. Automobilima je najvažnije, da bez odaha gaču, rokću i muču. Tramvaji zvecaju i prezvanjaju. Kočijaši vodaju konje za hamove i sve podvikuju: Hop, hop, hop! — Pješaci rone iz magle tri koračaja pred nama i opet se tri koraka iza naših leđa gube u nju... Sve to izaziva, da bi i najtrezniji čovjek počinio neku psinu.

Milko se smije sam sebi:

»Ta magla baš pristaje zamagljenosti u mojoj glavi!«

Graditelj (onaj Milkov znanac) je stigao napokon da izradi troškovnik, pa mu ga je danas predao. Osamnaest ispisanih stranica kancelarijskog papira! Naslov je troškovniku:

GRADNJA STAMBENE KUĆICE
NA DUGOM IZBREŠKU
za gosp. i gđu Milka i Anicu...

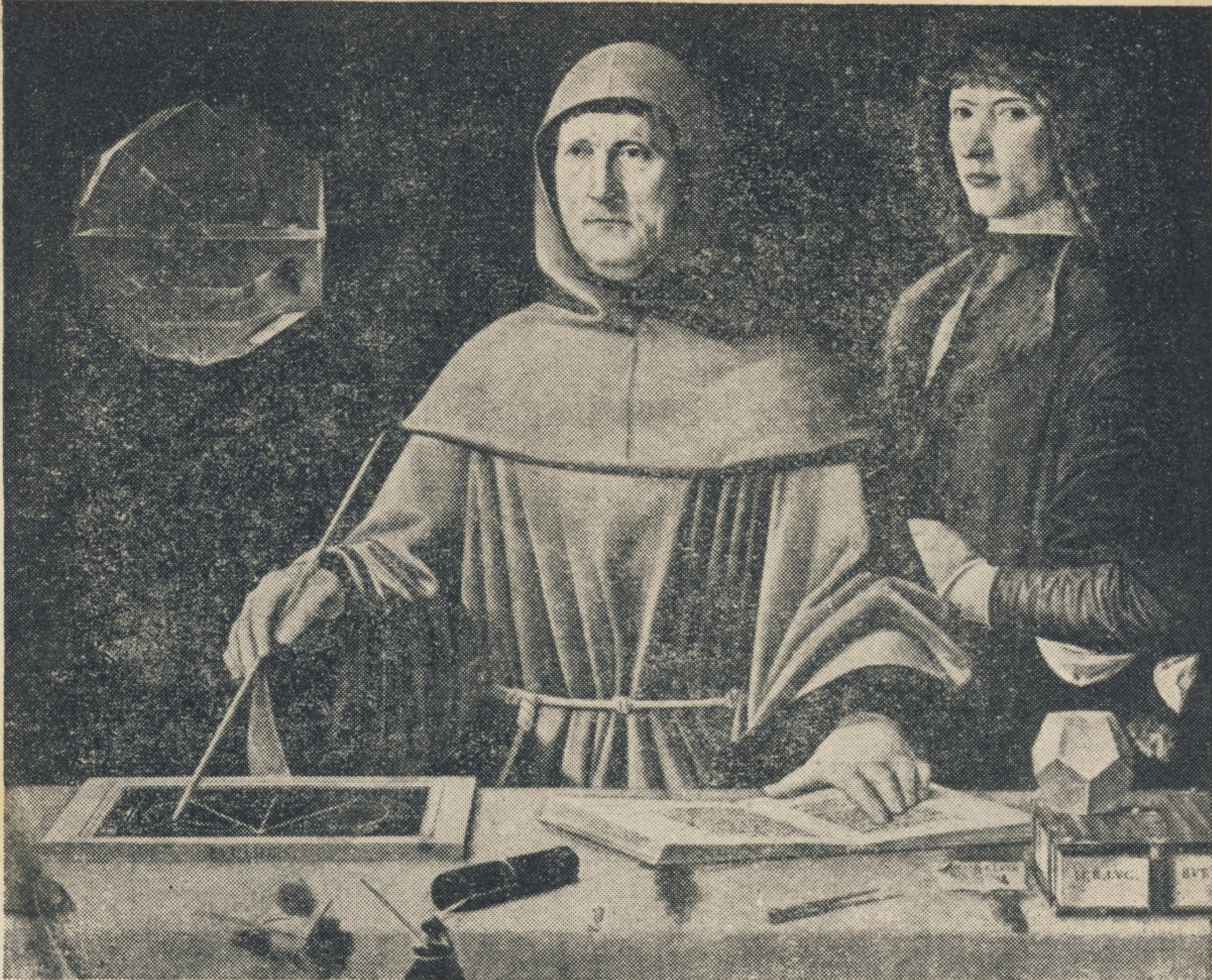
A raščlanio je graditelj tu gradnju na zemljoradnje, na radnje zidarske, tesarske, pokrivačke, limarske, stolarske, bravarske, staklarske, ličilačke, pećarske, soboslikarske, pa još svaku od tih radnja na razne stavke sa zbrajanjima i množenjem. Na kvadrate se nabacuje žbuka. Na kubike iskapaju grabe... Milku se zamaglilo u glavi.

Na koncu je konaca i pri dnu osamnaeste stranice zbroj svih tih brojaka — zaokružen (»paušalno«): Din 25.000.—, slovima dvadeset i pet tisuća dinara.

Milku se ponovo zamaglilo.

»Toliko novaca na okupu nisam još nigda vidio, a kamo li posjedovao!«

»Najedamput niste!«, smiješio se graditelj, dohvatio oštro našiljenu olovku, da računa i ponovi onu svoju mudroliju, kojom je već bezbroj puta začudio, ohrabrio i čak oduševio one male ljude, koji živo žele sebi sagraditi krov nad glavom — ali se prestraše troškovnika.

SLAVNI MATEMATIČKI UČENJAK LUKA PACCIOLI
Živio je u 15. stoljeću i napisao je mnoga latinska djela o aritmetici i geometriji, osobito o proporcijama. Bio je franjevac i dobar prijatelj sa slavnim slikarom Leonardom da Vinci.
Naslikao Donato Bramante, koji je načinio i prve nacrte za baziliku sv. Petra u Rimu

»Najedamput još niste imali tolike svote u ruci, ali je kroz vaše ruke prošlo već mnogo i mnogo više novaca... Na primjer: pokušajte zbrojiti, za koliko ste dinara ukupno popili samoga mlijeka! Vi volite bijelu kavu i za večeru, zar ne?«

»Da!« priznaje Milko.

»No, onda vi popijete oko tri četvrti litre mlijeka na dan. To je po današnjoj cijeni 1 dinar i 87 i pol para. Nije mnogo, zar ne?«

»Nije.«

»Ali pomnožite taj iznos s brojem dana u godini, s 365, i eto godišnjeg troška od Dinara 684.37.«

Graditelj je sve računao napismeno, na naleđu troškovnika. (Zna on, da će Milko sve to kod kuće pokazivati ženi.)

»Vama je dvadeset i šesta godina, zar ne?« pita graditelj Milka.

»Dvadeset i sedma.«

»Dobro, dakle množite... i naći ćete, da ste do sada potrošili na samo mlijeko ništa manje nego Din 18.478.—! A još nisam uračunao prestupne godine.«

Milko se istinski začudio.

Graditelj je po prokušanoj metodi nastavio:

»A recite: koliko plaćate svome kućegazdi mjesečno stanarine za svoj stanić?«

»Prema cijeni stanova u gradu ne odviše. Trista pedeset dinara.«

»Dakle, godišnje Din 4.200,« izračunao je graditelj, uzdigao glumački ruke i uskliknuo: »Pa vi u nepunih šest godina izdate za stanarinu upravo toliko, za koliko biste izgradili svoj vlastiti dom!«

(Nastavit će se.)

KROZ LIBANON, S

PRIGODOM PRVE IZVEDBE VELIČANSTVEN

HRVATSKI HODOČASNICI NA GRANICI LIBANONSKE REPUBLIKE

Kad su prošlog ljeta hrvatski hodočasnici na čelu s hrvatskim metropolitom drom Alojzijem Stepincem, zagrebačkim nadbiskupom, bili na velikom putovanju po Svetoj Zemlji, prošli su nesamo Palestinu, nego i druge krajeve, koji su

NADBISKUP STEPINAC I NARODNI ZASTUPNIK TORBAR
na spomen-mjestu sv. Pavla u Damasku

u najbližem susjedstvu s tom kolijevkom kršćanstva.

Tako su ponajprije prošli Libanonsku republiku. To je zemlja starih Feničana, poznata iz Svetoga Pisma po cedrima libanonskim, koje je iz libanonskoga gorja dovozio kralj Salamon, kad je gradio jerusalemski hram. Gradovi Sidon i Tir bili su znameniti trgovački gradovi u staro doba, a i u križarsko doba u 12. i 13. stoljeću igrali su veliku ulogu. U Baalbeku 1150 m visoko u libanonskom gorju nalaze se krasne ruševine iz rimskoga doba, koje neki drže ljepšima od ruševina Akropole u Ateni. Danas je Libanon republika pod protektoratom Francuske, a stoji u uskoj vezi sa Sirijom.

U Siriji su hodočasnici posjetili glavni grad Damask, koji Arapi zovu »biserom Istoka«. To je grad obraćenja sv. Pavla Apostola. Tu je džamija sa kapelicom usred džamije, za koju i muslimani kažu, da je u njoj sahranjena glava sv. Ivana Krstitelja. Uistinu je ta džamija bila kršćanska crkva, koju su sagradili križari u 12. stoljeću za vrijeme kršćanskog jerusalemskoga kraljevstva. I po cijeloj se nutrini vidi, da je to bila crkva. Muslimani su je, nakon što je saracenski sultan Saladin g. 1187. pobijedio križare i srušio kršćansku vlast u Svetoj Zemlji, pretvorili u džamiju. Sultan Saladin je samo još nekoliko godina živio nakon svoje pobjede nad križarima, pa kako mu je sjedište bilo u Damasku, tu je nakon smrti i pokopan. Naši hodočasnici su mu pohodili i grob. Inače je kršćanima kod Da-

HRVATI NA GRANICI SIRIJE I PALESTINE

POGLED NA KAIRO, GLAVNI GRAD EGIPTA

Slika lijevo: KIPAR KERDIĆ PRED TRGOVINOM VOĆA U SIDONU

SIRIJU I EGIPAT

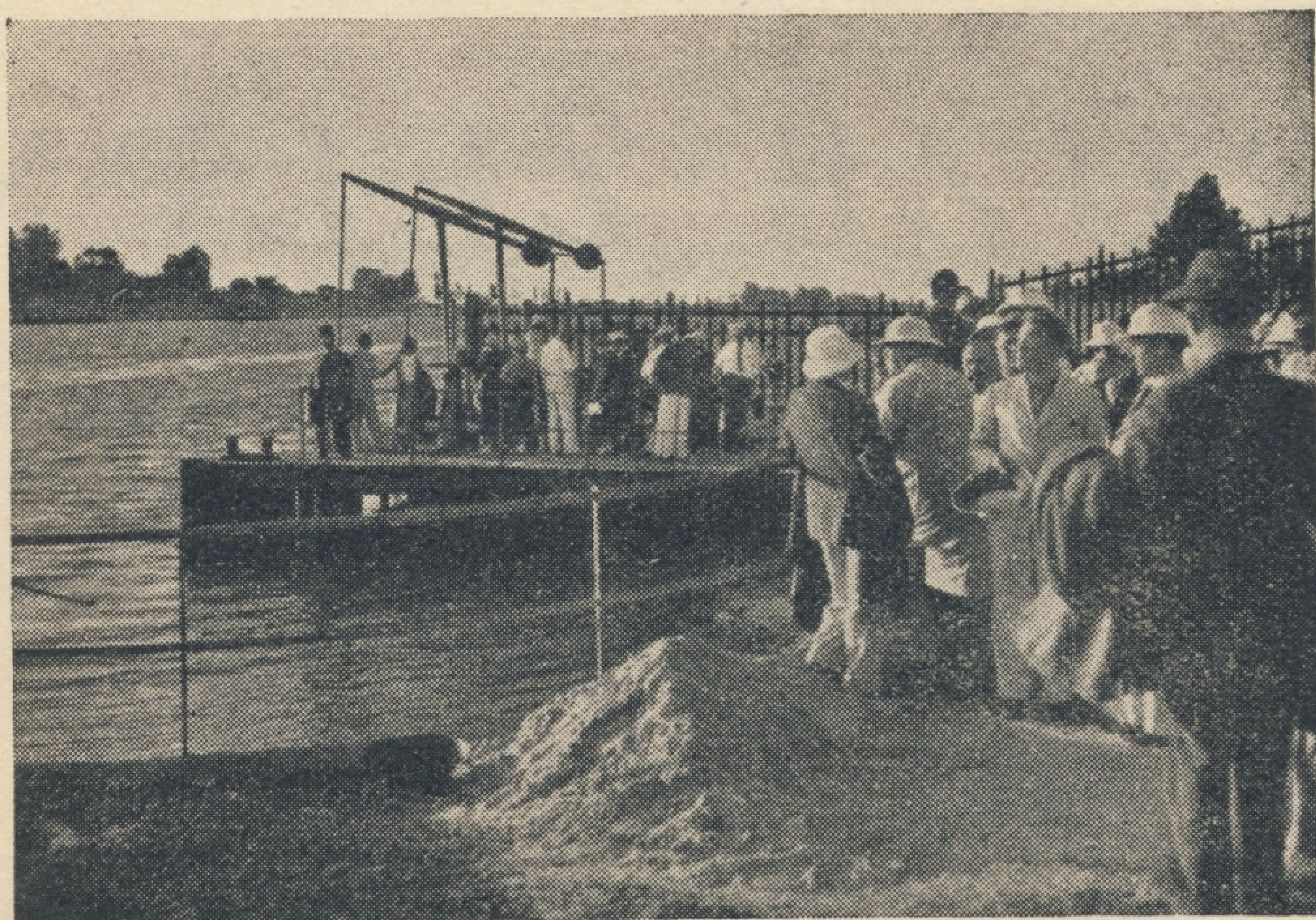
NOG FILMA „HRVATI U SVETOJ ZEMLJI"

maska glavno, što se tu dogodilo obraćenje sv. Pavla. Spominje se po predaji i mjesto, gdje se to obraćenje dogodilo.

Prošavši te krajeve i zatim Palestinu otišli su naši hodočasnici u Egipat. Prešli su preko Sueskoga kanala i odvezli se u Kairo, gdje su baš pribivali svečanostima prigodom nastupa na prijestoje kralja Faruka I. Pohodili su mjesto, gdje je nekada stajao grad Memfis. Tu je početak Sahare. Obišli su slavne piramide i sfingu u Gizehu 15 km od Kaira. Bili su u Matariehu, gdje je prema predaji boravila Sveta Obitelj na bijegu u Egipat.

Sav je taj nada sve zanimljivi put filmski snimljen te ga možemo vidjeti u filmu »Hrvati u Svetoj Zemlji«, koji se od 3. svibnja dalje prikazuje u Zagrebu, 15. i 16. svibnja u Sisku, zatim u Splitu, Požegi i drugim gradovima. Nema sumnje, da će i svi naši čitatelji poći vidjeti ovaj izvorni hrvatski film iz najčarobnijih istočnih krajeva, i da će ga preporučiti svim svojim poznatima, i to tim više, što je taj film i nastao poticajem iz našeg uredništva.

To je putopisni film, koji nam doziva pred oči krajeve, što privlače zanimanje cijeloga svijeta.

HRVATI NA PRELAZU PREKO SUESKOGA KANALA

Pitanje Palestine, a po tom i Sirije i Libanona, pa i Egipta, ide u red najaktuelnijih i najzanimljivijih pitanja, kojima svijet traži rješenje. Mnogo se o tom čuje i piše. Pa onda svatko ima i želje, da te krajeve upozna. Eto sada prilike, kakve još nismo imali, prilike, da te krajeve u živim prizorima vidimo onako, kao da sami njima prolazimo.

SFINGA I PIRAMIDE U GIZEHU

U PAOMIKU KOD MEMFISA GOLEM RAMZESOV KIP

NA RIJECI NILU U KAIRU
Slika desno: HRVATSKI HODOČASNICI U EGIPATSKOM VLAKU
Sve slike foto Ljudevit Griesbach

RUŽE ZELENOG OTOKA

ROMAN IZ IRSKE PROŠLOSTI — NAPISAO SAMUEL LOVER (Nastavak)

»Od onda smo doista hladniji jedan prema drugomu, ali tome nijesam ja kriv. Ako ga moja sestra ne voli, ne treba, da zbog toga smeta nama.«

»Rory, ti još ne znaš, kako je Shan osvetljiv. Bojim se . . .«

»Ne boj se ništa, Kathleen! Zar tvoja majka nema riječi pri tome?«

»O da, ali što ćeš, kad se i ona njega boji i . . .«

»A kako znaš, da će ti braniti?«

Djevojka je pocrvenila, kad je rekla: »No, kazat ću ti istinu. Pa sada iza svega toga, što se ovog jutra među nama dogodilo, svejedno je, ako ti još i to kažem. Shan je naslutio, da te . . . ljubim . . .« izgovorila je oklijevajući i teško, »opomenuo me i prisegao, budem li još mislila na te, da . . .«

»Što?« zabrinuto zapita Rory.

»Da će me prokleti,« rekla je Kathleen i stresla se, dok je to izgovarala.

»Neka mu Bog oprosti!« svečano će Rory. »Ali ne boj se ništa, Kathleen. Poći ću k njemu, lijepo ću s njime govoriti i reći mu istinu. Kad budem s njime govorio kao čovjek s čovjekom, ne će moći biti tako zloban, da se protivi samo za to, što ga moja sestra ne voli.«

»Rory, kako imaš dobro i velikodušno srce! Pa ipak se bojim, da sve to ne će pomoći ništa. Nemoj se prenagliti! Pričekaj malo. Možda će se zaljubiti u koju drugu djevojku, zaboraviti staru ljubav i s njime će biti lakše, a sada . . . Rory, nemoj se izdati, da me ljubiš, i nemoj izdati to, što si mi danas rekao.«

»Teško je sakrivati ono, što je u srcu, oh . . .« Rory će, »čak iako te jezik ne prevari, izdat će te oči.«

»Ni sastajati se ne smijemo više puta,« nadoda Kathleen, »tako će biti manje opasno.«

»I to je teško, Kathleen,« odgovori Rory. »Hoćeš li mi . . .« nije mogao svršiti. Ali ona je razumjela, što je htio reći i za to je kazala:

»Htio si reći, hoću li ti ostati vjerna, zar ne? O, dragi Rory, poklonila sam ti srce, jer drukčije nijesam mogla. Nadam se, da si mi i ti dao svoje. Ne oduzmi mi ga više! Sada moram neko vrijeme sakrivati tu svoju ljubav, tu svoju sreću, kao što škrtac sakriva svoje zlato, i Rory, ne daj, da taj zaklad nestane onda, kad ga budem htjela pokazati.«

»Kathleen, srce moje, dok mi srce bude udaralo, bit ćeš njegova kraljica ti, samo ti!«

»Pođi sada, Rory,« nježno će Kathleen, »ne ostaj više ovdje, jer za sve na svijetu ne bih htjela, da te tko vidi sa mnom.«

»Neka te Bog blagoslovi i čuva! Još jedan poljubac, moja — moja — samo moja djevojko!« I kad ju je zagrlio i poljubio, rastali su se.

Rory je žurno koracao i domalo nestao ispred očiju Kathleene, koja je gledala za njim, dok ga je mogla vidjeti. A zatim je ponovo stala musti, ali pjevala nije više. Njeno veselo pjevanje je zašutjelo, njena radost nestala.

Svršila je svoj posao, uzela kabao i pošla kući, ali ne s onim laganim korakom, kojim je jutros hodala među šarolikim poljskim cvijećem.

Kad je Rory prispio na glavnu cestu, koracao je sav zadubljen prema gradu, kamo je bio namijenjen, a da ni jednom nije pomislio na posao, radi kojega je onamo išao. Njegovom su se glavom vrzle misli, njegovo je srce plamtjelo, mislio je na ljubav i Kathleen Regan, a ne na urotu i svog tajanstvenoga gosta.

Kad se približio gradu, sjetio se svog poslanstva. U dogovoreni sat stupio je u gostionu, o kojoj mu je govorio De Lacy.

Upravo onog je dana bio vašarski dan, tako da je gostiona bila punija nego drugih dana. Kad je Rory ušao, sjedjelo je mnogo ljudi kod čaše vina ili rakije, većinom kod posljednje. Obazirao se naokolo, nije li možda gdje takva skupina, o kojoj mu je govorio De Lacy. I doista, više od trojice ljudi sjedjelo je u gostioni. Sad izabrati pravu i na njoj prokušati svoje znakove, za to je bila potrebna bistroumnost. No, ali nije dugo krzmao.

Na drugom kraju sobe, kamo je dopiralo slabo svijetlo samo kroz malen prašan prozor, sjedjela su tri čovjeka. Na dnu starinskog vrča od kositra sakupilo se mnogo muha, koje su srkale ostatke vina.

Jedan od te trojice pričinio se Roryu radi svoje vanjštine stranac. Budući da je brzo i nemirno treperio sa svojim tamnim okom, zaključio je Rory, da čovjek dolazi iz južnijih krajeva.

Rory im se približio. Kad se je obazirao, kao da traži mjesto, upitao je, dozvoljavaju li, da sjedne u njihovu ložu, jer je starinska gostiona bila razdijeljena u same takve kutićke. Kad su se pomaknuli, da mu naprave mjesto, uzeo je onaj vrč, u kojemu su se na dnu gostile muhe, njime udario po stolu te stao nešto mumljati o muhinoj gozbi i kako su muhe protjerane iz

Hiljada je bolesti a jedno zdravlje!

Bili zdravi ili bolesni, ako još ne poznate

Radensku ljekovitu vodu

Onu sa crvenim srcima, tražite kartom upute za kućno liječenje

Uprava Radenskog ljekovitog kupališta SLATINA RADENCI (kraj Maribora)

Kr. dvorski dobavljač za mineralnu vodu

svoje kositrene palače. Životinjice su se odmah spustile na barice, koje su ostale po stolu od raznih pića. Mekana konobarica Hebe nije za sav svijet htjela lišiti muhe njihove gozbe time, da obriše stol. Milosrđe je ipak velika krepost.

Zamazana, razbarušena djevojka odazvala se Rorijevu udaranju. I njene su noge bile bose, ukratko bila je, kako je Rory napomenuo svojemu susjedu, nemarna i nevaljala, kao...

»Što želite?« upita ga.

»Daj mi nešto piti,« Rory će.

»Vrč ili pola vrča?«

»Najprije omest ću malko paučinu iz grla sa pola vrča,« odvrati joj lukavi Rory.

»Donijet ću odmah,« rekla je Hebe. Uzela je prazan vrč sa stola i da prištedi na vremenu, izlila ostatke pića, što su ih muhe u njemu ostavile, po tlu i držala zatim najdražesnije nagnuto, tako da se ocijedi i očisti za drugoga gosta. Tako je cijedila svaki prazan vrč, u kojemu je prije bilo pivo, vino ili rakija.

Domalo se vratila s pola vrča vina i postavila pred Rorya, koji je iz džepa izvadio šiling, da plati.

»Veoma mi je žao, nemam sitniša; ali ti ćeš mi promijeniti,« rekao je.

Uzela je novac i otišla, da ga promijeni i vrati mu sitniš. Nakon nekoliko vremena vratila se i donijela dva vrča vina u jednoj ruci, malen vrč punča je visio među palcem i kažiprstom druge ruke, dok su malen smotak duhana i smotak polupenca držali drugi prsti. Piće i duhan položila je pred društvo, koje je sjedjelo u loži nasuprot Roryevoj, a zatim se okrenula k njegovoj i spustila polovicu penca na stol pred Rorya. Nato je rukom segnula k ustima, uzela iz zubiju kositreni novac, koji je zvala šest penca, položila ga povrh polovice penca i rekla :

»Tu je vaš sitniš, gospodine.«

Rory je pogledao novac i rekao:

»Hoj, djevojko, kuda ti se žuri? Dao sam ti pošten novac i vratit ćeš mi pošten sitniš!«

»Nemam boljega, gospodine.«

»Istina, nijesam nečedan, ali pola penca bit će za mene dobar; dobar bakar je uvijek bolji nego loše srebro.«

Djevojka je otišla i donijela bakren sitniš u vrijednosti od šest penca, i Rory je stao brojiti. Za tu igru odlučio se naime zato, da izađe na vidjelo sa svojim znakovima. Kad je pred sobom razložio sitniš, započeo je:

»Jedan, dva, tri... jedan, dva, tri; nijesam ti htio ukrasti tvoj kositar, draga moja. Jedan, dva, tri... Oh, kakva šteta, sve sam pomiješao.«

»Ta nikad ih ne će pobrojiti,« neustrpljivo je napomenula Hebe, koja je čekala i gledala. »Čovjek bi mislio, da broji stotinjarku. No, lijepu čast pravite svojemu učitelju!«

»Polagano ćeš doći daleko,« odrezao je Rory i mirno stao iznova brojiti: »Jedan, dva, tri...« I dok je brojio, promatrao je čovjeka s tamnim

očima, koji mu se po obrazu činio nekako bistar. Kad je naposljetku pobrojio, otpustio je djevojku.

Jedan od ljudi ga je nagovorio:

»Vi ste vrlo točni, kad brojite novac.«

»Da, jesam,« Rory će, »i reći ću vam zašto. Onoga dana imao sam gubitak, jer nijesam pazio, kad sam kupovao patke.«

Čovjek tamnih očiju je vrlo oštro pogledao Rorya, kad je nastavio:

»No, ali mi ipak nije bilo previše žao gubitka, jer su patke bile vrijedne novca, jer bile su veoma lijepe patke.«

Nakon ovih njegovih riječi onaj ga je čovjek oštrije pogledao, a zatim se dignuo i otišao iz gostione. Isto su učinili i njegovi drugovi. I Rory nije gubio vremena. Žurno je pošao za njima. Kad je došao do vratiju, vidio je, da su stali nekoliko koraka pred kućom. Kad su ga opazili, pošli su obalom, dok nijesu došli do ugla. Ovdje su se obazreli, da vide, ne ide li za njima, a zatim su okrenuli uzbrdo. Rory je pošao za njima. Kad su opet zaokrenuli, ponovo su se obazreli. Rory ih je vjerno pratio posvuda, kudagod su se kretali po nebrojenim ulicama, koje su se vijale amo-tamo, dok naposljetku nijesu prispjeli u usku zakutnu ulicu. Ondje su se ljudi posljednji put obazreli. Kad je Rory došao k njima, vidio je, da stoji pred ulazom u podrum. Ondje su ljudi mahom nestali. Skočio je za njima. Po strmim, lomnim stepenicama prispio je do niskih vratiju, koja su se zatvorila onoga časa, kad je unišao. Našao se u potpunoj tmici.

Roryu je sve vrvjelo pred očima, kad se nenadano našao u tmici. Kraj njega se javio netko:

»Veoma me veseli, što vas vidim!«

»Neka vam Bog sačuva vid!« odvrati Rory.

»Bio bih veseo, kad bih vas i ja mogao vidjeti.«

Rory je čuo, kako se jedan glas za drugim duboko nasmijao. A zatim je prijašnji glas rekao:

»Što, zar nijeste veseli, što me vidite?«

»Vjere mi, bio bih veoma veseo, kad bi vas vidio, ali kako da vas vidim u takvoj tmici?«

»Ho, ho, vi ste dosjetljiv momak, ha, ha, ha!«

»Pripali svijetlo,« reče drugi glas.

»Pričekaj malko, dok nađem žigice,« glasio je odgovor.

Strani je glas ponovo rekao Roryu:

»Dobrodošli!«

»Od srca vam hvala,« Rory će, »dajte mi ruku.«

»Što kažete?«

»Dajte mi svoju ruku.«

»Ruku hoće da vam stisne,« rekao je glas, koji još dotada nije progovorio. Roryu se činilo, da taj glas poznaje; ali gdje ga je čuo, nije se mogao sjetiti.

»O,« stranac će »donnez moi la main.« (Francuski main znači ruka, a engleski man — izg. män čovjek.)

Rory, koji nije govorio francuski, odvrati:

»Ne, ne poznajem nikakvog čovjeka.«

»Što čovjeka, tko govori o čovjeku, ruku mi dajte,« zagrohoće glas kraj njega.

Rory je pružio ruku. Na svom otvorenom dlanu osjetio je tuđu i ruke su se stisnule prema načinu udruženih Iraca. Sad je sa svime bio zadovoljan i ustrpljivo je samo čekao svijetlo. Čuo je, kako čelik udara o kresivo, i vidio, kako vrcaju iskre. I doista, zapaljivač se zapalio. U isto vrijeme zapalila se nekakva žigica i prvo, na što je palo njeno blijedo svijetlo, bilo je obličje — Shana Regana.

Rory se zabezeknuo. Njemu se najmanje nadao i najmanje ga je želio vidjeti ovdje. Jedan prema drugomu su bili hladni, premda je Rory poduzeo sve, što je mogao, da si budu dobri. Koliko ga je puta tražio, da se sprijatelje; ali danas bi mu bilo milije, da ga ne vidi. To, što je također on bio ovdje, svjedočilo je doduše, da mu je stalo do iste stvari kao i njemu, i Rory je mislio, da će ih to približiti. Ali dogodilo se je drukčije.

Udruženi Irci organizirali su se u odbore. Glavni je odbor brojio dvanaest članova i svaki od tih je opet bio glava drugih dvanaest članova. A jer je svaki odbor bio organiziran potpunoma za se, tako da članovi jednoga odbora nijesu znali za članove drugoga, dogodilo se, te Rory nije znao, da je i Regan udružen Irac, premda su živjeli u istom kraju. Regan je naime spadao drugom kolu i imao također posve druga načela. Rory je postao udruženi Irac iz plemenitijih poriva nego li Regan. Divlje oduševljenje za nezavisnost njegove domovine ispunjalo je njegovo biće, dok je Regana mamila ljubav prema slobodi.

U ono strašno doba irske povijesti zašli su nekoji Irci među ustaše iz pukog oduševljenja, ali ih narod nije razumio. Drugi su bili ustaše iz veselja prema nemirima i smutnjama. K tima je spadao Regan. Od svojega je oca naslijedio lijep seljački posjed. Ali je prerado polazio krčme, gdje je prispio u loše društvo, koje ga je odvraćalo od rada. Rad bi ga bio mogao sačuvati dobra i poštena. Tako je postao nemaran i surov.

U gradu upoznao se Regan s De Welskeinom i oni su bili kao stvoreni jedan za drugoga. Regan je bio poglavica nevaljale čete mladića, koji su bili Francuzovi agenti i pomoćnici u krijumčarenju. Francuz mu je usluge vraćao na taj način, što mu je davao rakije i duhana te ga vodio sa sobom na zabave. Razuzdane orgije u podrumu, kamo je Rory sada prvi put došao, bile su u običaju kod tih bitanga i žrtava lošeg društva i protuzakonitih želja.

Premda Regan često puta nije bio kod kuće i premda je zanemarivao svoje imanje, ipak se je još uvijek držao na površini. Stao je međutim neredovito plaćati zakupninu i u staji je bilo sve manje marve. Od časa do časa prodao bi po koju kravu, ovcu ili prasca, da bi došao do novca te ga potrošio. Njegova jadna majka i sestra gledale su žalosno, kako polagano nestaje njihova blagostanja, ali su ustrpljivo to podnosile i nijesu kukale, jer su se bojale ljutine Shana Dua ili crnoga Johna, kako su ga zvali. Ali žene nijesu oplakivale samo gubitak svjetovnog blaga. Još su više osjetile, kako ih jedan za drugim napuštaju časni susjedi, što osjetljivu dušu irskog seljaka reže i boli.

Među prijatelstvima, koja su ohladnjela, bilo je također prijateljstvo O'Morovih. Udovica je previše ljubila svoju kćerku, da bi je dala razuzdanom, iako imućnom seljaku, kakav je bio Shan Regan. Mary je mrzila sve, što je bilo loše. Zato dašto nije marila za Reganovu surovu narav. Rory sam nije nikada bio njegov prijatelj, jer su momci bili previše različni da se druže. Pa ipak je Rory Regana, kadgod su se sreli, pozdravio kao staroga znanca, premda nije volio njegovo društvo. Premda je Rory bio pun šale, rado se zabavljao i veselio te ispio i koju čašu vina; iako se rado šalio s djevojkama, kako dolikuje svakomu Ircu, ipak je previše poštovao dostojan život, a da bi pijančevao ili se čak pajdašio s lošim društvom. On bi bio voljan Reganu i nadalje ostati dobar znanac, premda Mary nije voljela Regana. Ali je Regan drukčije mislio. Kad ga je Mary odbila, smatrao je to za uvredu

BICIKLI OD DIN. 590·-
Veliki izbor sportskih bicikla — Stručni pregled — Savjeti
I. HUIĆ - ILICA 100

GRAĐEVNI LIMAR I UVODITELJ VODOVODA
FRANJO GOŠNIK, ZAGREB
DEŽELIĆEVA UL. 25. TELEFON 79-54

cijele svoje obitelji. Njegov ponos, koliko ga je još imao, bio je povrijeđen većma nego li je bilo ranjeno njegovo srce. Zapravo bilo je povrijeđeno samo njegovo samoljublje. Radi svega toga izazvao je Regan prepirku, a Rorya je iza toga smatrao svojim protivnikom pogotovo još i za to, jer je sumnjao, da je O'Moreov najbolji prijatelj Conolly njegov takmac.

Zato nije nikakvo čudo, što se Rory prestrašio, kad je ugledao Regana u takvo vrijeme i u takvim okolnostima. A kad je vidio, da nema izlaska, odlučio je, da će biti miran, što mu se to lakše posrećilo, jer je imao dovoljno vremena, prije nego li ga je Regan zapazio. Ono, što se jutros dogodilo, nukalo ga je također, da s Reganom sklopi mir. Prišao mu je s iskrenom željom, da se pomiri, ponudio mu ruku i prijazno ga pozdravio. S Reganova lica čitalo se, da se i on prestrašio pred svojim znancem i da mu je susret s Roryem neugodan. Rory mu je još uvijek nudio ruku i ponavljao svoj prijazan pozdrav, koji je Regan hladno odbio, premda je prihvatio ponuđenu ruku. Manjkalo mu je topline prijateljstva, one topline, koju ne možeš opisati, nego samo osjetiti; one naravne topline, koja dolazi iz srca i seže u srce.

Kad su ukresnuli svjetlo, zapalili su brodsku svjetiljku, koja je visjela s niskog podrumskog stropa nad hrapavim stolom, oko kojega su stajale surovo izrađene klupe. Osim Regana i one trojice ljudi, koje je Rory slijedio iz gostione, bio je ondje još netko. Taj je čovjek bio znanac De Welskeina kao i ostali i s njime je govorio francuski.

U jednom kraju na tlu ležali su savijeni konopi i nekoliko bačava; u kutu visjelo je nekoliko smotaka duhana. U jednostavnom ormaru bili su nabacani drveni tanjuri, čaše i posuđe od kamena. Dok su neko vrijeme po ormaru tražili i štropotali, postavili su na stol lule, duhan, posuđe od kamena i čaše. De Welskein je u lomnoj engleštini pozvao Rorya, neka sjedne kraj njega.

»Sjednite — ovdje je nešto za vas, ne odvratno kao u gostioni, nego dobro — ha, ha! Ne loše vino, nego rakija — vrlo dobra — ali ne za novac.«

»Svi su sjeli, stali si dodavati posuđe od kamena i puniti čaše rakijom, koju su vrlo malo razrijedili vodom iz crnog vrča. Zapalili su lule, stali pušiti i piti. Dok su ostali razgovarali o raznim stvarima, ispitivao je De Welskein Rorya, po što su ga poslali k njemu. Rory mu je pričao o De Lacyu, njegovoj bolesti i okolnostima, koje su ga dovele dotle, da je postao njegov gost. Onaj čovjek, koji je govorio francuski, pomogo je, da su se Rory i De Welskein sporazumjeli. Koji put nije to bilo baš lako, jer je Rory De Welskeinovu engleštinu teško razumio, a upravo tako zadavalo mu poteškoće i njegovo ime. Kad je naime morao napiti zdravicu gostitelju, morao ga je nagovoriti. Uzeo je u ruku čašu groga, lijepo se naklonio i rekao:

»U vaše zdravlje, mr. Wilkison.«

Svi su se smijali osim Francuza, koji je već zapazio, da izgovor njegova imena pravi teškoće Roryu. Kad su se prestali smijati, rekao je:

»Ne, ne! Nije takvo moje ime. De Welskein!«

»Molim vas, sire, oprostite mi; ponovite ga, ako vam je drago.«

Francuz je polagano i razgovijetno izgovorio svoje ime, i to tako, da se čulo kao »De-velskeen.«

»Hvala vam, sire,« Rory će, »molim, oprostite mi. Da opet nazdravim! U vaše zdravlje, mr. Devilskin!« (Devilskin na engleskom znači vražja koža).

Opet smijeh. Grohotali su od smijeha radi Roryeve pogreške. Svi su tvrdili, da je to još najbolje ime između svih, što ih ima De Welskein. Ali ovaj ga nije volio, pa je neustrpljivo rekao u francuskom jeziku:

»Non, non, non, mon ami! Devilskin! Non! C'est ‚Poil-de-diable'! Sacre, quel nom! ‚Poil-de-diable'! Reci mu, ne tako, Pierre,« rekao je okrenuvši se k svojemu prijatelju, koji je znao francuski: »Faitez lui comprendre mon nom — pas De Welskein, parceque c'est trop difficile, mais St. Foix.« (Rastumačite mu moje ime, ali ne De Welskein, jer je preteško, nego St. Foix.)

»Oui, sans peur,« Pierre će.

Francuz je kimnuo i rekao: »Bon,« jer poklon mu je godio.

Pierre je sada Rorya učio, neka De Welskeina nagovara njegovim omiljelim imenom, »Sans peur«. Ali eto jada, i ovo je bilo za Rorya upravo tako teško kao i ono. Najsličnije, što mu je uspjelo izgovoriti, bilo je »Scamper« (to je onaj, koji je pobjegao). To je ime kadikad mijenjao u »Sampler« (uzorčar) ili »Sandpaper« (pjeskovit papir), kako mu je sreća bila mila.

Dok su pili i pušili, pričao je De Welskein Roryu o namjeravanom ratnom pohodu iz Texela. Kad ga je uputio u sve potrebno, povjerio mu pismo generala Hocha za De Lacya.

»Što kažete!« kliknuo je Rory, »od generala Hocha?« jer Hochovo je ime bilo na glasu u cijeloj Irskoj i svaki ga je poznavao.

»Oui,« De Welskein će.

»Što mislite s we?« (We izgovori ui, što u engleskom znači mi). »Ne pitam za nas, nego mislim, da li je ovo pismo od pravoga generala?«

»Zacijelo! Oui!«

»Oh, zašto kaže we?« upita Rory okrenuvši se k Pierru, koji se iz sveg srca smijao Roryevu nesporazumu i Francuzovoj neustrpljivosti.

»On misli ‚da'«, razjasni Pierre. »Oui znači da.«

»Oh, molim, oprostite, mr. Sandpaper. To je dakle pismo istinskoga generala! Oh, ni u snu nijesam pomislio, da ću doživjeti dan, kad ću imati u ruci pismo generala Hocha!« i oduševljeno je poljubio pismo. **(Nastavit će se.)**

Kod kupovanja
ASPIRIN
tableta pazite na
Bayer-ov-križ!
BAYER BAYER

Oglas registr. pod S. Br. 181 od 1. III. 1937

Preporučamo našim čitateljima i čitateljicama, da se za svoje potrebe posluže ovim trgovinama i radnjama:

KROJAČKI MODNI SALON

A. ŽULIĆ

ZAGREB
Ulica Kr. Marije 5/I. Telefon 99-47
Preporuča se za prvorazrednu izradbu najmodernijih odijela i ogrtača uz umjerenu cijenu

---

Ilica 82. dvor.

Muško i dječje
RUBLJE
Po mjeri
za gotovo!
I na otplatu!

Josip Oštrek
soboslikar i ličilac
Ilica 129 **Zagreb** Pom. tel. 24-134
Radionica za ličenje svakovrsnog pokućtva Preporuča se za moderno slikanje i ličenje — Troškovnici i sve informacije na zahtjev besplatno — Cijene vrlo povoljne Veliki izbor na modernijih uzoraka za slikanje — Prvorazredna izradba sa najboljim materijalom

---

Nikola Jakopović
URAR I DRAGULJAR
ZAGREB. TKALČIĆEVA BR. 7
Preuzimam sve vrsti popravaka uz jamstvo i vrlo solidne cijene.
Kupujem staro zlato i srebro.

Orgulje, glasovire i harmoniume prima u popravak i ugađanje najstarija hrvatska radiona orgulja

J. DOBNIK
Zagreb, Ilica 37. Utemeljena 1864

Strojevna stolarija
Stjepan Kranjčec
Zagreb
Svačićev trg 12 - Telefon 72-74
Izradba najmodernijeg pokućtva kao i svih vrsti kauča, divana, fotelja itd.
Izložba se nalazi u Frankopanskoj ulici broj 9 u dućanu

Dame i gospoda nose
TIPTOP šešire

IVAN TUBIKANEC
Zagreb, Petrinjska 37 dvor.
Obavljaju se svi popravci uz najniže cijene

Novost!
I Vama je moguće za Din 590·— nabaviti najnoviji model **otoman (kauč)**, u koji možete smjestiti i potrebnu **posteljinu.** A isti dobijete jedino kod proizvađača. **P. Janušić**, tapetar i dekorateur, Zagreb, Frankopanska 9

Građevna i umjetna bravarija
Dragutin Taboršak
Vlaška 76 **Zagreb** Telefon 88-37
Preporuča se za izradbu svih vrsti bravarskih radnja, kao svakovrsnih moderno izrađenih štednjaka, željeznih ograda i konstrukcija i autogeno varenje — Prima sve popravke uz veoma solidne cijene

---

Svijeće (crkvene i ukrasne), vosak, med, te uvijek svježe medenjake, dobijete uz najnižu cijenu i solidnu podvorbu kod tt.

V. Jakušić
Zagreb, Vlaška ul. 55. Telefon 39-32

MARTIN KAJBA
BEČKA KROJAČKA DVORANA
ZA GOSPODU
IZRADBA PRVORAZREDNIH ODIJELA PO MJERI
ZAGREB, PALMOTIĆEVA ULICA 36

Specijalna
Urarska i zlatarska radiona
Kupujem staro zlato i srebro uz najvišu cijenu
Robert Slabe
Zagreb, Bosanska ulica broj 3

KRZNARIJA
ANTUN VRENJAK
ZAGREB — GUNDULIĆEVA 20
Krznena roba, izradbe i popravci uz strogo solidne cijene.
Primam svu krznenu i zimsku robu u pohranu uz jamstvo.

Pitomac Hrvatskog Radiše
Bariša Borić
ZLATAR I DRAGULJAR
ZAGREB, VLAŠKA UL. 117
Specijalna radionica za izradbu i preradbu cjelokupne zlatne i srebrne robe te popravke satova. — Vlastita izradba zlatne i srebrne robe. — Kupujem staro zlato, srebro i briljante, te zamjenjujem za novu robu.

FOTO ATELJE
„ZAGREB"
Za umjetnu i amatersku fotografiju
Preuzima sve vrsti povećavanja kao i izradbu amaterskih snimaka i iz provincije
S. BESAK, Ilica 154

Umjetno dekorativni slikar za crkve
BALTAZAR BAŽDAR
ZAGREB, ILICA 96
Preuzimam slikanje crkvi i obnove oltara, sve vrsti svetih slika kao i križnih puteva

---

Čarape - rukavice - kravate - rublje za dame i gospodu
„CARMEN"
Masarikova 24 (Marovska) Tel. 90-60
vlasnik L. LESKOVAR
SITNI PRIBOR ZA KROJAČICE
Popravak čarapa 10 cm 50 para
5 posto popusta u markicama Gosp. Sloge

TAPETAR I DEKORATER
VUGRINOVIĆ MILAN
Zagreb, Kačićeva 9 Tel. 22-635
ZA GOTOVO I NA OTPLATU
Držim na skladištu kao i primam sve vrsti narudžbi, razni **kauči, fotelji, polukauči, otomani, madraci, žični ulošci** kao i služinski kreveti itd.

DRAGUTIN PREGLEJ
ZAGREB, KAPTOL 27
krojač svećeničkih odijela, preporuča se cijenjenom svećenstvu za dobru i solidnu izradbu

---

NOVO UREĐENA
KONCESIONIRANA AUTO-ŠKOLA
ZAGREB, VLAŠKA UL. 37 TELEFON 24-360
prima na izobrazbu g. Herrnfahrere kao i profesionalne vozače. Za dame poseban tečaj. Nastava temeljita, dva puta tjedno sa filmskim projekcijama, a cijene su umjerene

---

Cijenjena domaćice! Sve što Vam u kućanstvu treba, možete dobiti povoljno, dobru kvalitetu uz solidnu podvorbu kod domaće tvrtke

MATIJA KUHARIĆ
TRGOVINA ŠPECERAJA I DELIKATESE
ZAGREB, DEŽELIĆEVA 27, TEL. 89-73

KULTURNI PREGLED

Nove knjige

Knjiga o selu u Rusiji. U Maloj Knjižnici Matice Hrvatske (II. kolo, svezak 12). izašla je knjiga »SELO U SOVJETSKOJ RUSIJI«, koju je napisao Vilko Rieger. Kako komunisti i njihovi crveni i drugi pomagači mnogo hvale napredak Rusije pod boljševčikom vlašću te udaraju o tom u bubnje i talambase, dolazi ova knjiga u pravo vrijeme, jer ona statističkim podacima, crpljenim na najvjerodostojnijim mjestima jasno pokazuje, kakav je taj »napredak« Rusije od 1918. do danas. Za ovu se knjigu zaista može reći, da izvrsno poslužuje kao sredstvo, kojim se (realnim činjenicama) može poslužiti objektivan čovjek u stvaranju suda o današnjem stanju u Sovjetskoj Rusiji. Statistički podaci obaraju u prah sve boljševičke propagandne panegirike u slavu novoga stanja. Seljaštvo je svakako najgore prošlo pod vladavinom srpa i čekića. Boljševici su oduzevši pravo vlasništva stvorili iz seljaka bosjaka i prosjaka, koji je tek bijedni nadničar, samo s razlikom, što ga država plaća, kako hoće, a ako se buni, preostali su mu još uvijek drugi putovi za »fizičkom« likvidacijom, kao: Solovke, robijanje na neizvjesno vrijeme, ili metak u leđa. Etatizacija koja je sve seljake materijalno uništila, imala je međutim s druge strane kao posljedicu i sabotaže, koje su još uvijek u Rusiji na dnevnom redu. Boljševici se uvijek hvale, kako su motorizacijom poljoprivrednog oruđa povećali prinose žetve, ali ujedno i sami sebe demantiraju svojim službenim statistikama, u kojima se vidi najbolje taj »napredak«: Brutto žetva iznosila je u klipu (prije spremanja u hambare) od 1909.—1913. 700, a 1935. tek 750 milijuna metričkih centi, a ne — kako stoji u službenoj sovjetskoj statistici 901 milijun. Sva u brojkama, koje statistički prikazuju »napredak« Sovjetske Rusije od vremena carizma, ova Riegerova knjiga je značajan prilog za upoznavanje pravoga stanja u Sovjetskoj Rusiji. V. Peroš

Jedan stari hrvatski putopis. Godine 1842. izašla je u Gajevoj tiskari u Zagrebu zanimljiva knjiga pod naslovod »POGLED U BOSNU ili kratak put u onu krajinu, učinjen 1839-40 po jednom domorodcu«. Autor tog putopisa bio je Matija Mažuranić, brat Antuna i Ivana Mažuranića, bana hrvatskog i pjesnika, koji su svojeg mlađega brata poslali bili u Bosnu, da ispita tamošnje političke prilike. Mladi Matija, kojemu su bile tada dvadeset i dvije godine i koji je bio izučen kovač i stolar, izvršio je tu zadaću vrlo vješto i kad se vratio kući, nagovorila su ga braća, da svoj put opiše. To djelo čitalo se vrlo mnogo, bilo je prevedeno i na češki jezik, ali je palo u nezasluženi zaborav, premda je bez sumnje najbolje, što je ilirski period hrvatske književnosti stvorio u prozi. Čist jezik, lijep način pripovijedanja i naivan stil potakli su neimenovanog izdavača, da nanovo izda ovo lijepo djelo siromašne putopisne književnosti hrvatske u korist gradnje osnovne škole u Novom Vinodolskom, zavičaju porodice Mažuranića. Izdanje je priređeno vjerno po prvom izdanju s istom razdiobom stranica i obilnim spisom popisom turskih riječi bosanskih. (Cijena 15 Din.) A. Š.

Velik uspjeh romana »Krasuljak«. Premda je roman »Krasuljak« od Jaroslava Durycha tek pred 2 tjedna izašao, već se sa svih strana čuje hvala o toj nada sve finoj i zanimljivoj knjizi. O njoj se govori među svim čitateljima i čitateljicama lijepe književnosti. To je knjiga, koja svojom neobičnošću osvaja svakoga, a svojom toplinom osobito mlada srca. Zato ponovo upozorujemo sve naše čitatelje i čitateljice na taj roman, koji naši pretplatnici mogu dobiti uz nižu, pretplatničku cijenu (za 20 mjesto 30 Din.).

Knjiga »Hrvati u Svetoj Zemlji«, koju je s 80 slika u luksusnoj opremi izdao Odbor za Svetu Zemlju (Zagreb, Trenkova 1.), dobiva na aktuelnosti ovih dana tim, što se prema toj knjizi u Zagrebu (a zatim u Sisku, Splitu, Požegi itd.) počinje davati film »Hrvati u Svetoj Zemlji«. Ovo je prvi put, da prema jednoj izvornoj hrvatskoj knjizi u isto vrijeme dobivamo i izvorni hrvatski film.

Film

FILM O SVETOJ ZEMLJI

Zagreb doživljuje veliku filmsku i kulturnu senzaciju: u kinu Central se izvodi izvorni hrvatski film o Palestini, Libanonu, Siriji, Egiptu i Ateni, a u svim se tim krajevima pojavljuju Hrvati kao putnici, s kojima onda gledalac zajedno razgledava sve znamenitosti tih čarobnih krajeva i doživljuje najnezaboravnije doživljaje. Film je snimio poznati stručnjak Ljudevit Griesbach, a izrađen mu je glavni dio u Berlinu, te je i kvalitativno na visini. U prologu filma nastupa tonfilmski pjevački zbor Zagrebačke Polifonije pjevajući jednu pjesmu u čast bl. Nikoli Taveliću, jerusalemskom mučeniku, iz čijeg se života slike od Gabrijela Jurkića nižu pred očima gledaoca, a odmah se na to nadovezuje tonfilmski govor hrvatskoga metropolite dra Alojzija Stepinca, da nas filmski povede u Svetu Zemlju onim putem, koji je on u zbilji nezaboravno prošao. Nezaboravno i za sve one, koji pođu taj neobično snažni film vidjeti.

Najljepši djevojački roman

KRASULJAK

Napisao Jaroslav Durych
Preveo Dr. Josip Andrić

Cijena 30 D., Uv. 40 D.

Za naše pretplatnike 20 i 30 Din

Knjižnica dobrih romana
Zagreb, Trg. Kr. Tomislava 21.

SVJETSKI DOGAĐAJI

7. travnja: Nacionalisti u Španjolskoj osvojili električne centrale, koje daju Barceloni svijetlo.
8. Pala Blumova vlada, koja nije ni mjesec dana bila na čelu Francuske.
9. Hitler opet u Beču, te ga je iznova posjetio kardinal Innitzer.
10. Plebiscit za sjedinjenje Austrije s Njemačkom donio je preko 99 i po postotaka glasova za Hitlera.
11. Nizozemska prijestolonasljednica Julijana i njezin muž princ Bernard u Palermu na Siciliji. — Eduard Daladier sastavio francusku vladu bez socijalista i objavio deklaraciju sa središnjim problemom »spas zemlje«. — Redigiranje talijansko-engleskog sporazuma.
12. Engleska traži od Društva Naroda, da se pitanje za priznanje osvojenja Abesinije stavi na dnevni red. — Povoljni kolektivni ugovor između zagrebačkih trgovaca i društva Hrvatskih Privatnih Namještenika.
13. Francuska Komora daje velike ovlasti vladi E. Daladiera.
15. Španjolski nacionalisti stigli do obale Sredozemnog Mora.
17. Velika hapšenja šefova organizacije »Gvozdene garde« u Rumunjskoj.
19. Boravak francuskoga književnika Julesa Romainsa u Zagrebu.
20. Sv. Otac Papa imenovao Msgra Ettora Felici nuncijem u Beogradu. — Započeli pregovori između Francuske i Italije u Rimu.
21. Ustanak protiv Sovjeta u Turkenstanu. — Kinezi izgubili grad Lingi. — U Njemačkoj su iza izdanja tjeralice za Otonom Habsburškim, jer da je spremao veleizdaju, zaplijenjena sva imanja porodice Habsburga.
22. U Americi primljena narudžba na 1000 aviona za Englesku, Francusku i Švicarsku.
23. Francuska vlada požuruje rad o pregovorima s Engleskom i Italijom.
24. Japanci zauzeli grad Tančeng. — Vođa sudetskih Nijemaca Henlein traži velika prava za Nijemce u Čehoslovačkoj.
25. Postignut sporazum između Irske i Engleske u pitanju narodne obrane, financija i trgovine. — Umro bivši predsjednik ČSR František Udržal.
26. Mahmud paša sastavio novu egipatsku vladu.
27. U Tirani vjenčanje albanskoga kralja Zogua s madžarskom groficom Geraldinom Appony.
28. U Londonu započele konferencije između Engleske i Francuske. Raspravljanja o pitanju Čehoslovačke i o vojnom savezu Engleske i Francuske.
29. Zaključen francusko-engleski defenzivni savez. — Švicarski memorandum Društvu Naroda za neograničenu neutralnost Švicarske.

Kalendar za našu kuhinju

Travanj Nedjelja **1**	Objed: Juha od zelenja. Punjena teleća prsa s miješanom salatom i pečenim krumpirima. Večera: Pržene žemlje napunjene mesom.
Ponedj. **2**	Objed: Juha od krumpira. Odresci kruha umočeni u tijesto za palačinke i prženi na masti. Kuhane suhe šljive. Večera: Plućica.
Utorak **3**	Objed: Juha od rajčice. Poriluk s faširanim odrescima. Jabuke. Večera: Lepinjice od krumpirova tijesta.
Srijeda **4**	Objed: Juha od gljiva. Cvjetača s makaronima. Večera: Kobasice s kašom od krumpira.
Četvrtak **5**	Objed: Juha od celera. Varivo od špinata s bečkim odrescima. Večera: Žganci s mlijekom.
Petak **6**	Objed: Prežgana juha. Okrugljice od žemlje s umakom od šljivina pekmeza. Večera: Sir s vrhnjem.
Subota **7**	Objed: Juha od bijeloga graha. Bezmesna pečenka s krumpirima i salatom. Večera: Riža na mlijeku.
Nedjelja **8**	Objed: Govedska juha s lijevancima. Govedina s umakom od luka i makaronima. Jabuke u tijestu pržene na masti. Večera: Pržena jetra i salata.
Ponedj. **9**	Objed: Juha od krumpira. Jastučići s pekmezom. Večera:: Špinat s jajima.
Utorak **10**	Objed: Juha od mrkve. Svinjski kotleti i varivo od kelja. Večera: Rezanci sa sirom.
Srijeda **11**	Objed: Prežgana juha. Varivo od leće. Drobljenac s malinovim sokom. Večera: Popara.
Četvrtak **12**	Objed: Francuska juha od celera. Paprikaš od teletine sa žličnjacima. Večera: Omlet. Čaj.
Petak **13**	Objed: Juha od vrhnja. Pečena riba sa salatom. Naduvak od krupice. Večera: Jaja u umaku.
Subota **14**	Objed: Juha od rajčica. Pržolice s lukom, kašom od krumpira i salatom. Večera: Čaj i kruh sa sardelicama.

ZA DOBRE DOMAĆICE

Kućni savjet

Emajlirano posuđe, koje je uslijed porabe potamnilo, čisti se jednostavno ovako: Tri litre vode pomiješa se s jednom žlicom sode i jednom žlicom klorovog vapna. Ova se smjesa nalije u posudu i stavi na toplo. Nakon po prilici jednog sata izlije se ova lužina, a posuda se sa perilom dobro oriba. Emajlirano posuđe ima uvijek prijašnji izgled kao novo.

Da emaljirano posuđe postane opet svijetlo. U tri litre vode uspi punu žlicu pepela i isto toliko klorovog vapna. Sve to dobro izmiješaj, stavi u potamnjeli lonac i pusti da se dobro ugrije. Poslije jednog sata kuhanja ocijedi lukšiju u posebnu posudu. Njom operi posuđe izvana i iznutra, pa će biti kao novo.

Mrlje od tinte na platnu odstrane se, a da se bijela tkanina ne ošteti, tako da se mrlja namaže tako zvanim zelenim sapunom za mazanje, nakaplje nekoliko kapi vode i zatim na sunce metne. Kad je mrlja skoro suha, ponovo se nakvasi i rukom nešto žulja, tinta se počne vezati sa sapunom. Nakon trećega kvašenja i žuljenja, dobro se mrlja ispere. Nije li mrlja posve nestala, mora se isti postupak ponoviti.

Ulje za šivaće strojeve, oruđe itd. Nešto fine šprije uspe se u čašu, zalije maslinovim uljem i postavi tri do četiri tjedna na sunce, zatim se bistro ulje prelije u koju drugu čašu. To je ulje vrlo dobro za mazanje finih strojeva, dapače i za urare.

Ružin miris. U posudu, koja se dade dobro zatvoriti, naslažu se izmjenično listići (latice) od ruža s jakim mirisom i sol, kojoj je dodano nekoliko kapi koncentriranog alkohola (čistog jakog špirita). Posuda se dobro zatvori i na hladnom mjestu čuva. Želimo li sobu napuniti ružinim mirisom, otvorit ćemo posudu neko vrijeme. Tako se može za hladnijeg vremena stan namirisati ružinim mirisom.

Crne oguljene glacérukavice obnavljaju se ovako: kavena žličica dobrog bademovog ulja pomiješa se sa 6 do 8 kapi jako crne tinte, pa se time s mekanim kistom namažu pohabana mjesta rukavica. Rukavice se polože na arak papira i ostave nekoliko sati, da se osuše. **S. A.**

Sredstvo protiv uši kakteja je krumpirova voda, to jest voda, u kojoj se je krumpir do meka kuhao. Ušljive kakteje poprskaju se ovom vodom, odmah je uspjeh siguran. Bit će, da se tragovi otrova ovih bilina nalaze i u krumpirovoj vodi i da uništujući djeluju na gamad.

Gnojivo za cvijeće. Cvjetanju osobito pogoduje ova mješavina: Salmijaka 60 grama, salitre 30 grama, šećera 15 grama, vode pol litre. Ta se mješavina čuva u dobro začepljenoj boci. Za polijevanje uzme se 40 do 50 kapi te mješavine na litru vode. Takvo polijevanje osobito dobro djeluje kod lukovica.

Kako se čuvaju predmeti od gume? Nekoji se gumeni predmeti upotrebljavaju u kućanstvu, a nekoji opet kod njege bolesnika. A da nam duže posluže, moramo ih znati čuvati; jer bi se mogli brzo pokvariti. Da nam te stvari: gumene cijevi, gumene rukavice, boce i još drugo što ne popuca, moramo ih iza svaka dva mjeseca metnuti u hladnu vodu. U vodi neka budu 24 sata. Gumene predmete moramo čuvati u tamnoj i ohladnoj prostoriji. U preveć hladnoj prostoriji puca guma, te lako prima u sebe miris masti, ulja i benzina.

Obiteljska kronika

Darovitije djevojke se teže udavaju. U jednoj američkoj visokoj školi statistički je ustanovljeno, da se djevojke, koje su više nadarene, manje i teže udaju, nego djevojke, koje su manje darovite. Tomu je razlog, što su i takve djevojke izbiravije, pa se teže odlučuju na to, da prime na se breme bračnog života.

Miljarder Basil Zaharov, koji je umro g. 1933., izgubio je još kao mlad čovjek svoju ženu i jedino dijete. Imao je dvije pokćerke i jednu pranećakinju. Ostavio je za sobom bez oporuke golem imetak od 50 milijuna engleskih funti, t. j. oko 12 miljardi dinara. Jedan manji dio dopao je njegovim dvjema pokćerkama koje žive u Francuskoj, a sav ostali imetak traži sada za sebe njegova 19-godišnja nećakinja Olga Zaharov, koja živi u Americi.

Hitlerov svadbeni dar. Novoj egipatskoj kraljici je njemački kancelar Hitler za vjenčani dar darovao krasan automobil.

Roditelji za katoličke škole. U biskupiji Fulda u Njemačkoj je biskup Schmidt proveo glasanje roditelja, hoće li katoličke vjerske škole ili bezvjerske državne. Rezultat je bio povoljan iznad očekivanja. Između 60.000 katoličkih obitelji poslani su upiti na njih 50.800. Između tih se je njih 50.647, to jest 99.6% odlučilo za katoličke škole.

Po treći put izašla najraširenija hrvatska kuharica

DOMAĆICA U KUHINJI

od Marije Cezner i Stanke Andrić

Već dva izdanja posve rasprodana! Treće izdanje popunjeno novim receptima!

Cijena 10 Din

JERONIMSKO KNJ. DRUŠTVO, ZAGREB

DOMAĆICE

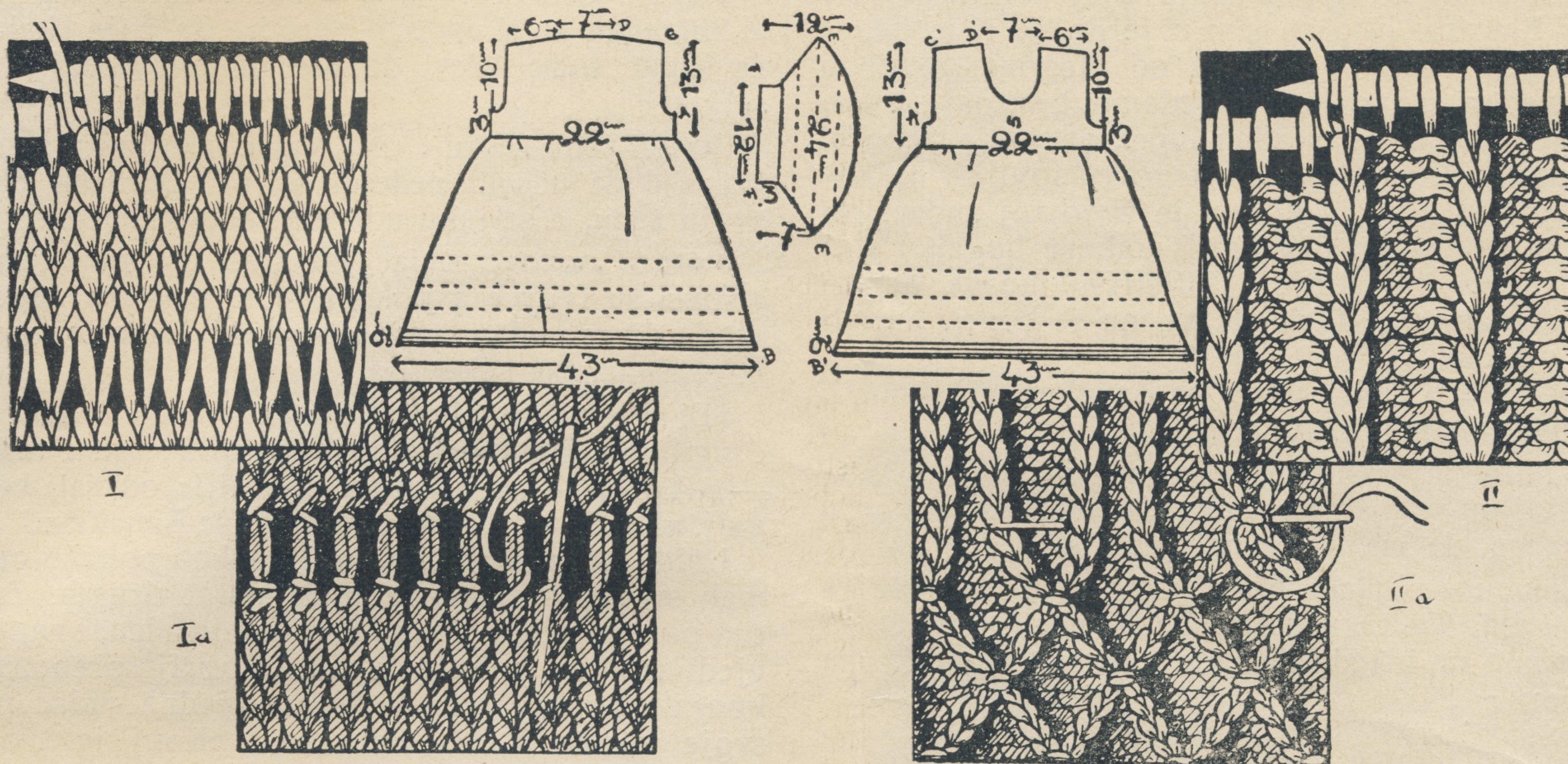
Kupujte staklenu, porculansku i vatrostalnu (feuerfest) robu u domaćoj staklani

R. PASARIĆ

Ilica 5 ZAGREB Ilica 5

DJEČJA PLETENA HALJINICA

Napisala Ivka Marušić

Ova je haljinica najljepša ako se radi nježnim bojama: ružičastom, plavom, svijetlo zelenom, žutom ili bijelom. Ona je mjestimice vezena bijelom svilom, kao na šupljim rubovima na suknjici (Sl. I) i na prslučiću, gdje se svilom pravi uzorak zvan »pčelinje saće« (Sl. II).

Za izvedbu je potrebno oko 150 grama vune, klupko bijele svile i dvije igle br. 3.

Donosimo i kroj, koji se može po volji povećati. Preporuča se nacrtati kroj na papir i prema njemu plesti.

L e đ a. Počnemo na 105 očica i pletemo 10 igala sve pravo, zatim 11 redova naizmjenze jedan red pravo, jedan naopako tako da bude s vanjske strane sve pravo, onda jedan šuplji rub i to ovako: jedna očica pravo, nabaciti oko igle, jedna očica pravo, nabaciti i t. d. U drugom redu pletemo ove očice naopako, a ono, što smo u prijašnjem redu nabacili oko igle, naprosto izostavimo. I tako dobijemo duge očice, kako su označene na slici I. Slijedeći red pletemo sve pravo, onda opet sve naopako i tako 10 redova, onda drugi šuplji rub opet 10 redova, zatim treći šuplji rub i napokon nastavimo 57 redova jedan red pravo, jedan naopako. Sada promijenimo način rada i pletemo jednu očicu pravo, dvije naopako (Slika II) i to kroz 10 redova. Sa svake strane završimo najprije 4 očice, onda 3 i napokon pletemo bez oduzimanja, dok je cijeli prslučić (Sattel) dugačak 13 cm. Sa svake strane završimo u dva puta po 20 očica, a ostatak sav ujedamput.

P r e d n j a s t r a n a. Pletemo posve isto kao leđa, samo kad je prslučić dugačak 5 cm, moramo ostaviti izrez oko vrata i to ovako: završimo 16 očica u sredini i pletemo samo jednu polovicu, a drugu polovicu ostavimo na igli. Na početku svake igle završimo po dvije očice na strani izreza, dok nam ne ostane samo 20 očica na igli. Kada je ta polovica dugačka 10 cm, završimo sve očice u dva puta. Isto tako radimo i drugu stranu.

R u k a v i. Počnemo na 51 očicu i pletemo jednu očicu pravo, dvije naopako kao na slici II i tako u 12 redova. Zatim nastavimo plesti jedan red pravo, jedan naopako kao na suknjici i dodajemo po jednu očicu na početku i na svršetku svake igle. U sedmom redu napravimo šuplji rub prema gornjem opisu i prema slici I, onda 4 reda, sada počnemo zaokruživati rukav, tako da oduzimljemo po 2 očice desno i lijevo u svakom redu, dok nam ne ostane 12 očica na igli, koje završimo ujedamput. Poslije svakoga 6 reda napravimo šuplji rub. Šuplji rubovi označeni su na kraju isprekidanom crticom.

Bijelom svilom nakvačkamo niske stupiće oko vratnoga izreza i oko ramenica. Ramenice sastavimo samo 2 cm i prišijemo s jedne i druge strane prikopče (D r u c k e r).

Šuplji rubovi moraju biti tako izrađeni kao kad izvučemo niti na tkanini.

»Pčelinje saće« na prsluku i rukavima isto se tako posve jednostavno izrađuje iglom i svilenom bijelom niti, kako pokazuje slika II. U svakom četvrtom redu spojimo dva reda pravih očica, koje reljefno stoje. Moramo paziti da redove spajamo naizmjence. To isto napravimo na rukavima.

PRAVEDNI SUDAC

Alžirski (Alžir je zemlja u sjevernoj Africi) car Bauakas htio se sam uvjeriti, da li je istinit glas, da imade u jednom od njegovih gradova pravedan sudac, koji najedamput saznaje istinu i pred kojim se nijedan lupež ne može zatajiti. Bauakas se preodjene u trgovca i odjaši na konju u taj grad, u kojem je živio taj sudac. Na ulazu gradskom pristupi Bauakasu bogalj i stane moliti milostinju. Udijelivši mu je htjede Baubakas odjašiti dalje, ali mu se bogalj uhvati za odijelo.

»Što bi ti rad?« upita ga Bauakas. »Nijesam li ti udijelio milostinju?«

»Milostinju si udijelio,« reče mu bogalj, »no smiluj mi se još nešto, povedi me na svom konju do trga, da me konji ne zgnječe.«

Bauakas posjede bogalja iza sebe i dovede ga do trga. Na trgu stane Bauakas s konjem, no siromah ne htjede da siđe s konja. Bauakas mu reče:

»Što sjediš? Silazi, evo nas na mjestu!«

A siromah mu reče:

»Zašto da silazim? Konj je moj! Ako ne ćeš drage volje predati konja, mi ćemo sucu!«

Narod se skupi oko njih, i kad ču, kako se pravdaju, svi povikaše:

»Hajdete k sucu, on će vam suditi.«

Bauakas pođe s bogaljem k sucu. Na sudu bilo naroda, a sudac je redom zazivao parce. Prije nego što je bio red na Baukasa, pozove sudac kao parničare nekog seljaka i učenjaka. Ovi su dolazili na sud poradi žene. Seljak je tvrdio, da je to njegova žena, a učenjak opet, da je njegova. Saslušavši ih sudac zašuti malo, pa reče:

»Ženu ostavite u mene, a sami dođite sutra.«

Kad su ti otišli, uđoše u sudnicu mesar i maslar. Mesar je bio sav u krvi, a maslar u maslu. Mesar je držao novce u ruci, a maslar mesara za ruku. Mesar reče:

»Ja sam od toga čovjeka kupio masla i kako sam izvadio kesu, da platim, pograbi me za ruku i htjede da mi otme novce. Ali novci su moji, a on je tat.«

Maslar opet reče:

»Nije istina. Mesar je došao k meni da kupi masla. Kako mu ćup napunim, zamoli me, da mu razbijem dukat! izvadivši novce položim ih na sto, a on ih zgrabi te htjede da otpiri. Ja ga zgrabim za ruku, pa s njim evo ovamo.«

Sudac zašuti malo i potom reče:

»Novce ostavite ovdje i dođite sutra.«

Kad je došao red na Bauakasa i bogalja, kaže Bauakas sve, kako je bilo. Saslušavši ga sudac zapita siromaha. Siromah reče:

»Sve to nije istina; ja sam kroz grad jašio, on je sjedio na zemlji te me zamolio, da ga povedem sa sobom; ja ga posadim na konja i dovedem, kud je želio, ali ne htjede silaziti; nego reče, da je to njegov konj, a to nije istina.«

Sudac se opet zamisli i reče:

»Konja ostavite ovdje, a sutra dođite.«

Sutradan se skupi sila naroda, da čuje, kako će sudac suditi. Prvi dođoše na red učenjak i seljak.

»Uzmi ženu svoju,« reče sudac učenjaku, a seljaku dade udariti pedeset batina. Učenjak uze svoju ženu, a seljaku udariše pedeset batina.

Potom pozove sudac mesara, te mu reče: »Novci su tvoji,« a pokazavši na maslara zapovjedi, da mu udare pedeset batina. Napokon pozove Bauakasa i bogalja.

»Bi li ti poznao konja svoga između dvadeset drugih?« upita sudac Bauakasa. »Bih, vjere mi!« — »A ti?« — »I ja ću ga poznati!« odvrati bogalj. »Hajde sa mnom!« reče sudac Bauakasu.

Uniđu oni u konjušnicu. Bauakas pokaže odmah svoga konja između dvadeset drugih. Zatim pozove sudac i bogalja u konjušnicu, i zapovjedi mu, da pokaže konja. Bogalj prepozna konja i pokaza ga. — Potom sjedne sudac na svoje mjesto i reče Bauakasu: »Konj je tvoj, uzmi ga, a bogalju udarite pedeset batina!«

Poslije suda ode sudac kući, a Bauakas za njim.

»Možda si ti nezadovoljan s mojom presudom?« upita ga sudac.

»Zadovoljan sam,« odgovori Bauakas, »samo bih htio znati, po čemu si ti poznao, da je žena učenjakova, a ne seljakova, da su novci bili mesarevi, a ne maslarevi, a konj da je moj, a ne bogaljev.«

»Za ženu saznao sam evo ovako: ujutro pozovem je k sebi i rečem joj: nalij tinte u moju tintarnicu. Ona uzevši tintarnicu brzo je opere i brzo uspe tinte. Ona je dakle tomu poslu vikla. Da je ona seljačka žena, ne bi toga posla razumjela. Po tome je imao učenjak pravo. Za novce saznao sam opet ovako: novce sam u vodu stavio, a jutros pogledam, je li se maslo diglo nad vodu. Da su novci maslarovi, bili bi masni od njegovih ruku. Na vodi nije bilo masla, dakle je mesar govorio istinu. No za konja je bilo teže presuditi. Bogalj je kao i ti između dvadeset konja smjesta pokazao istoga konja. Ali nijesam ja vas obojicu odveo u konjušnicu zato, hoćete li poznati konja, nego zato, da vidim, koga od vas dvojice konj poznaje. Kad si ti pristupio k njemu, okrenuo je glavu i protegao se k tebi, a kako ga se bogalj dotakao, stane ušima strići i digne nogu. Po tome sam poznao, da si ti pravi gospodar konju.«

Nato će Bauakas:

»Nijesam ja trgovac, ja sam car Bauakas. Dođoh ovamo, da bih se glavom uvjerio, da li je istina, što se o tebi govori. Sada vidim, da si mudar sudac. Zamoli od mene, što želiš, nagradit ću te.«

Sudac mu odgovori:

»Ja nagrade ne trebam; sretan sam, što me je car moj pohvalio.«

NARODNA ISTOČNA PRIČA

SVADBA CVRČAKA

Stihovi i slika od Zorke Sever

Vrlo je začudila gospodina puža
Stara žaba krastača — a u grmlju ruža:

»Došla sam vam, susjede, rad mojega plana
U vaš dvorac zeleni — na pregršt divana!«

»Dobro došla, gospođo, i baš me veseli!
Šta li ćete pričati? Što vam srce želi?«

»Tam kod trsa zelenog — kod staroga panja
Ne čujete l' radosnu pjesmu što odzvanja?!

To se ženi šturkov brat i cvrčkova beba —
Oboje su tako »šik« — ma baš kako treba!

Pozvali su kukaca odasviju strana —
Pozvani ste i vi, gle, i ja sam pozvana!

Došla sam vam ovo reć' — stog žurite sada,
Da na vrijeme stignemo, želila bih rada!

Htjela bih da sjednemo, gdjeno glazba svira —
Jer me glazba cvrčaka neobično dira...«

Puž ubrza puženje — na nju se oslanja —
Teško mu se žuriti do staroga panja.

Kako žabi brzina od prirode godi —
Srdila se na puža, što presporo hodi.

Ne htje da ga čeka — dok dopuže k meti —
Na putu ga ostavi — sama k cilju leti.

Ponajljepše na svadbi ponude joj mjesto —
Sjede uz svirače — kô na kakav prijesto.

Bulji u njih žaba — lakomost ju tjera —
Guta vam »paštete«, al sve nešto smjera...

Uhvati ju neka lakomost preljuta —
Pomami se stara: cvrčke redom guta...!

Nasta strava, vika, gosti bježe svuda,
A žaba ih guta — guta kao luda!

U njezinoj utrobi cvrči dalje svire —
Nadunutu žabu strašno uznemire!

Prestraši se žaba, potrči do »ježe«,
Da ju operira — trbuh brže reže!

I naš doktor ježo bodljom trbuh para —
Pod njegovim nožem — skapa žaba stara...

Pa neka je, neka! I pravo joj budi,
Svaki pošten kukac to o njojzi sudi!

A svi cvrčci mali bili bolje sreće —
Jer ih doktor ježo žive iz nje »vleče«!

U veselom zboru vraćaju se redom,
Mladenci ih krijepe i rosom i medom.

Jutros kad sam bila kod grma od ruža —
Sve sam ovo čula od našega puža!

MAJKA JE SAMO JEDNO

(Svršetak sa strane 241.)

»Majka su rekli — majka su učinili tako.« Ne zbiva se to u našoj duši svagdano, zbiva se samo u velikom času unutarnjeg života. Zato je majka moć, koja bi lako mogla izliječiti današnji bolesni svijet od kapitalizma, komunizma ili od drugih bolesti uspostavljajući opet čovjeka s dušom na našoj zemlji, koja treba da bude sveta i lijepa.

Zar majčina duša ne veže preko djece selo s gradom, cijeli narod, koji čini našu domovinu? Danas se stvaraju zakoni, koji traže ljude, a ne duše, koji rastavljaju ženu od muža, djecu od majke i oca, zakoni, koji uništavaju obitelj. Seže se u pravo Božje, jer Bog je svezao muža i ženu. Mi znamo, da je u zdravoj obitelji spas hrvatskom narodu.

Majka i žena su nezaštićene od zakona, a zato prijeti pogibao, da se sruši naše selo, grad i cijeli svijet. Kao da zbilja zakonodavci i suci nemaju ni majki ni djece! Ili su možda njihove majke drukčije nego li one, za koje oni stvaraju zakone?

Svijet rado osuđuje samo jednu majku, majku, na kojoj stoji svijet. Ko uništava tu majku, uništava djecu, obitelj, društvo, naš narod i cijeli svijet. To je grijeh, koji nas mori na ovom svijetu — grijeh, koji u nebo vapije kao: tlačenje udova i sirota!

ZA SMIJEH I ŠALU

NA SUDU. Sudac: »Zar se ne stidiš? Tako nedorasao deran, pa već krадеš?«

Ugurzus: »Znači li to, da se odrasli ne trebaju toga stidjeti?«

RAZUMLJIVO SAMO PO SEBI. Klepetićka: »Naša je susjeda prava brbljavka. Cijeli dan ne radi ništa drugo nego brblja i brblja!«

Klafarićka: »Pa s kim to brblja toliko?«

Klepetićka: »Pa s kim drugim nego sa mnom!«

DOBAR SVJEDOK. Činovnik: »Vi ste dakle bili na mjestu nesreće?«

Svjedok: »Da, jesam.«

Činovnik: »Pripovijedajte nam onda, kako se to dogodilo?«

Svjedok: »To ne znam, jer ja sam bio tamo drugi dan!«

Najveća katolička tvrtka glazbala u državi

TO JE NEŠTO DRUGO. A: »Ipak je velika stvar ta filozofija! Pravi filozof kaže sam sebi: čemu mi treba novac i bogatstvo? To su sve samo isprazne stvari!«

B: »Eh, da! Ali ako slučajno na lutriji dobije milijun dinara?«

A: »Glupo pitanje! Ako toliko dobije, zar mu je onda još potrebno, da i dalje ostane filozof?«

ČUDNA GOSTOLJUBIVOST. »Jedite samo, prijatelju, i pijte,« reče neki škrtica svome gostu.

»Pa jedem ja i pijem,« odgovara gost.

»Baš vi jedete i pijete!« plane škrtac. »To ne znači jesti i piti, već žderati i lokati!«

TEŠKA ZADAĆA. A: »Da li je istina, da bi ti htio uzeti Brbljićkinu Anku?«

B: »Jest, htio bih!«

A: »A jesi li već govorio o tom s njenom majkom?«

B: »Nakanio sam to bio već nekoliko puta, ali dosad nisam nikad mogao doći do riječi!«

JAMSTVO. Ravnatelj upita: »Što bi vi htjeli predujam u iznosu od tromjesečne plaće? A tko mi jamči, da već sutra ne ćete umrijeti?«

Namještenik: »O, toga se, gospodine direktore, ne trebate bojati, ja sam stari poštenjak, pa to ne ću učiniti!«

NA SASTANKU. On: »Što bi vi, Ljubice, učinili, da vas sad poljubim?«

Ona: »Pa ja ne mogu znati, kako bi mi se to svidalo!«

DJEČJA RADOZNALOST. Božica: »Mamice! Zašto šišmiši nemaju i kljun, kad već imaju krila?«

Sabrao Sl. Tr-ski.

„LJILJAN"
PRAONA I GLADIONA FINOG RUBLJA
A. ROMIĆ, ZAGREB
Martićeva ulica broj 27. u veži

ŽENSKA ODIJELA
Oprave kućne, vrlo jeftino već od Din 35·— naprijed. — Sve vrsti oprava od štofa i raznovrsne svile, kao kute od Clota i svilene. — Kupit ćete vrlo povoljno u
ženskoj konfekciji LOGARIĆ
Gajeva ul. 4. tik Jelačićeva trga

Željezne krevete
dječja kolica, dječji kreveti kao i ino metalno pokućtvo **kupujete** najpovoljnije kod proizvađača
Filip Baum, Zagreb
Dežmanova ul. 1. Prolaz Tuškanac

DOBRIJAN VADI ZUB

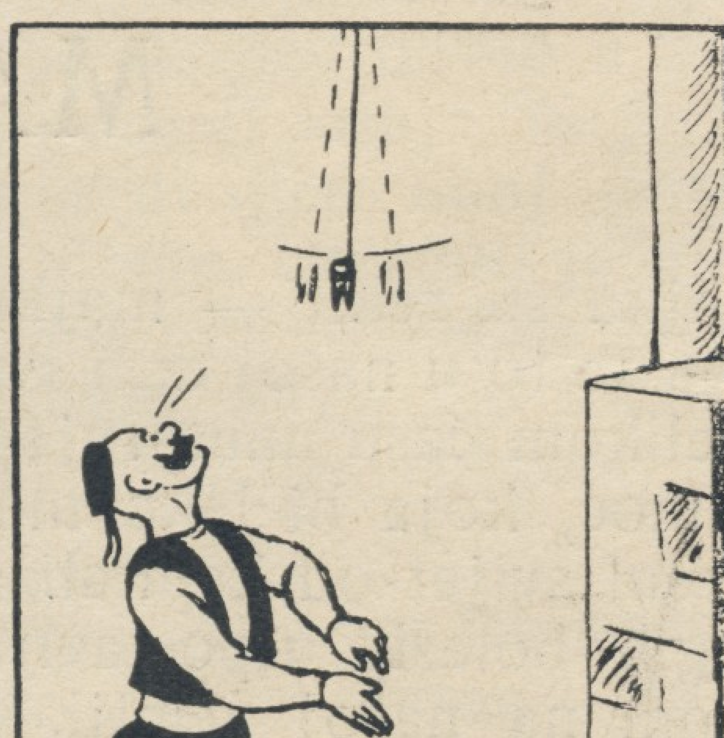
Dobrijana boli zub,
otekla mu cijela glava:
cio dan se muči jadan,
niti jede niti spava.

Tražeć svuda boli lijeka
i misleći, što da radi,
pošao je na stanicu,
dizalicom zub da vadi.

Privezô je zub za spravu,
protrljo je dlan o dlan,
skočio je baš mlađano,
a zub tad iskoči van.

Sretan vam je Dobrijan
i sad gleda čudnu spravu,
koja mu je izliječila
jako bolni zub i glavu!

Ilustrovani dvotjednik „Obitelj" stoji 5 Din po broju. Pretplata 30 Din na tri mjeseca, za inozemstvo 4 dolara godišnje. Pretplata se plaća unaprijed Rukopisi se ne vraćaju. „Obitelj" izdaje Konzorcij Kuća Dobre Štampe. Za izdavača i uredništvo odgovara Dr Josip Andrić, glavni urednik „Obitelji" Zagreb, Trenkova 1. Adresa uredništva i uprave „Obitelji": Zagreb, Trg Kralja Tomislava 21. Telefon 54-17. Ček. rač. pošt. šted. br. 33.536 „Obitelj" se tiska u Tiskari Narodnih Novina u Zagrebu. Za tiskaru odgovara V. Kirin, Dezelićeva ul. 2.

Nju će lijepa, moderna torbica veoma obradovati!

B 10-1 **Ručna torbica** od umjetne kože, ukrašena prepletenim drškom, sa zrcalom itd., crna ili smeđa **Din 34.—**

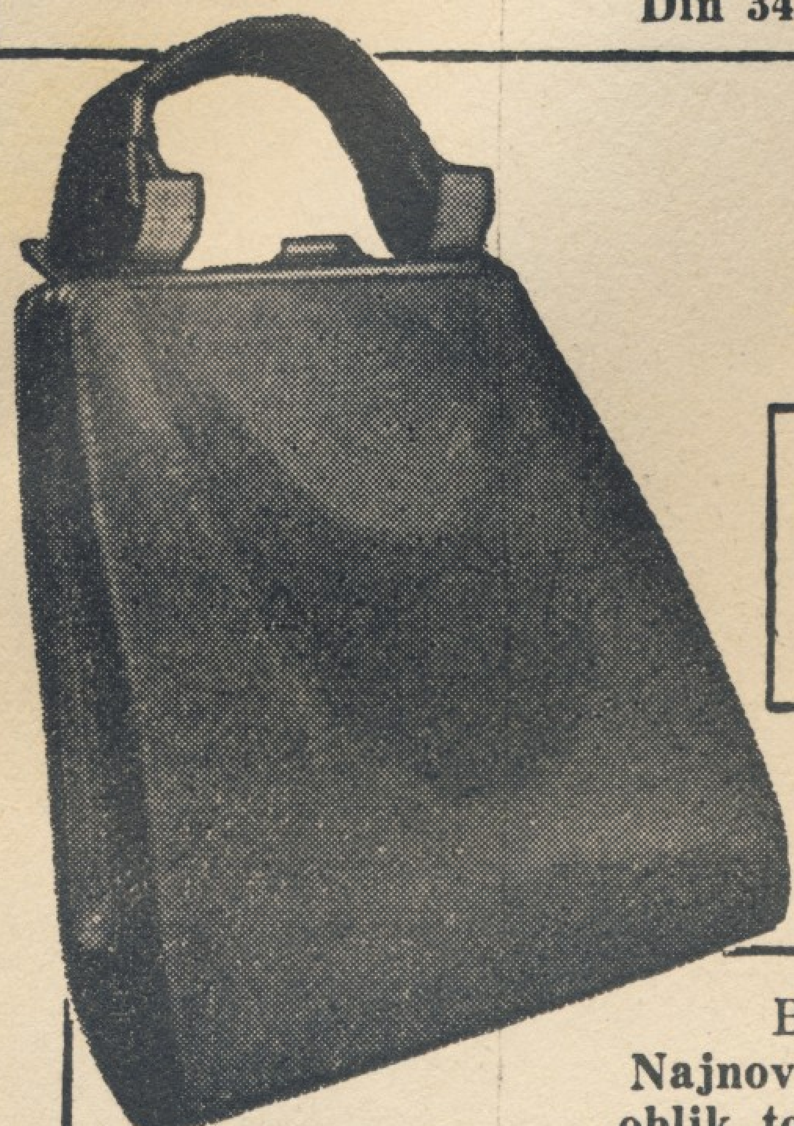
B 10-2 **Moderna torbica** lijepog oblika, od dobre ševret kože, sa metalnim zatvaračem, ukrasom i zrcalom, crna ili smeda **Din 70.—**

B 10-3 **Lijepa torbica,** od utisnute ševret kože, satenom podstavljena, sa metalnim zatvaračem i zrcalom crna ili smeda **Din 65.—**

B 10-4 **Kanal torbica** od ševret kože, ponikl. okov, saten podstava, crna ili smeda **Din 78.—**

B 10-5 **Najnoviji oblik torbice** od dobre kože, metal. ukrasom i drškom, sa zrcalom, crna ili smeda **Din 84.—**

B 10-6 **Ručna torbica,** omiljen oblik, od prave utisnute kože, sa kožnim drškom, solidno izradjena i ukrašena, crna ili smeda **Din 72.—**

B 10-7 **Elegantna torbica,** od trajne utisnute kože, sa širokim poniklovanim okovom i patent drškom za izvući, crna ili smeda **Din 82.—**

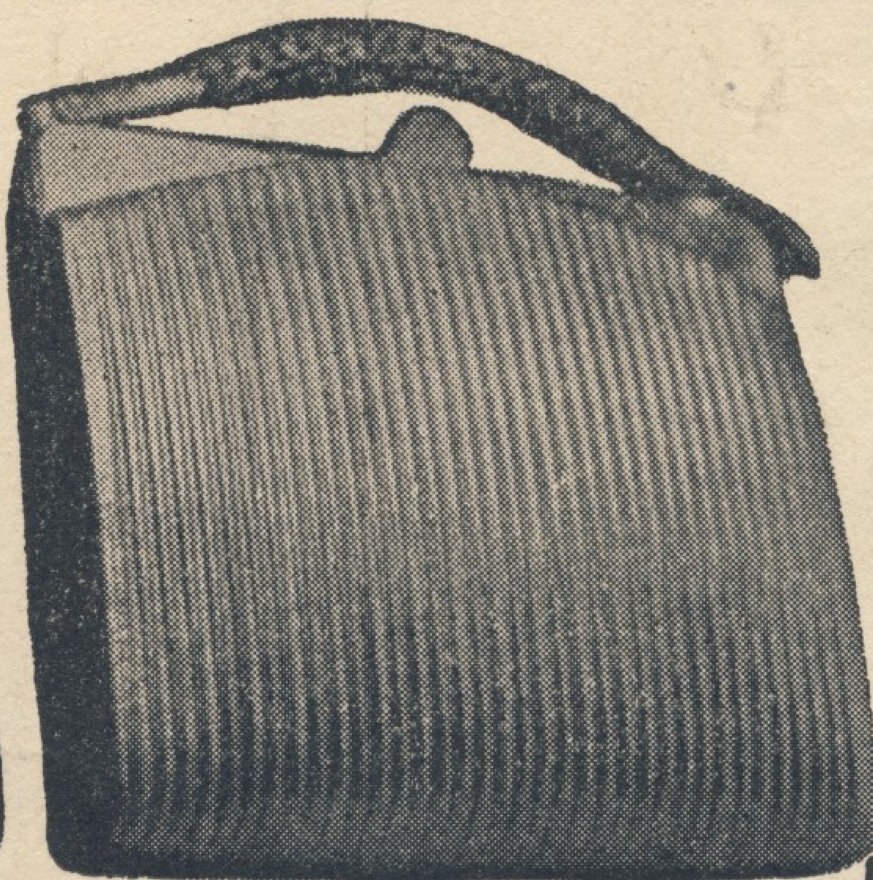
B 10-8 **Kanal torbica,** od utisnute umjetne kože, sa preplet. drškom, izvana ukrašena sa zrcalom, crna ili smeda **Din 35.—**

B 10-9 **Lijepa, apartna torbica,** sa širokim poniklovanim okovom i praktičnim drškom, od ševret kože, crna ili smeda **Din 90.—**

B 10-10 **Dobra i trajna torbica,** sa ponikl. okovom, ukraš. prepletenim drškom, podstav. satenom, sa zrcalom crna ili smeda **Din 40.—**

B 10-11 **Lijepa i trajna kožna torbica,** sa preplet. drškom, rips podstavom, posebno prišivenom novčarkom, crna ili smeda **Din 88.—**

B 10-12 **Praktična torbica,** za djevojčice, od utisnute kože, moderan oblik, poniklovani okov, držak od kože, crna ili smeda **Din 48.—**

B 10-13 **Apartna torbica,** od utisnute prave kože, ponikl. okovom, saten podstavom, sa kožnim drškom, 2 predjela sa zrcalom, crna ili smeda **Din 94.—**

B 10-14 **Vrlo lijepa torbica,** o dobre kože, sprijeda lijepo ukrašena, ripsom podstavljena, sa brušenim zrcalom, crna ili smeda **Din 96.—**

Ako živite izvan Zagreba, imate iste mogućnosti kao i naše zagrebačke mušterije. Sve što trebate možete naručiti poštom pomoću naših kataloga, koje šaljemo besplatno.

Robna kuća
KASTNER I ÖHLER
Zagreb, Ilica 416

Naši novi izlozi su revija elegancije, praktičnosti i dobrog ukusa. Ako želite biti obavješteni o modnim novostima i o niskim cijenama, ne propustite ih redovno razgledati.

dječje rublje

1. Jednostavna pidžama od jednobojnog flanela obrubljena šarenim flanelom. — 2. i 3. Rublje za djevojčice od bijelog batista sa zelenim porubićima. Kroj je vrlo jednostavan. — 4. Jutarnji ogrtač za djevojčicu od tamnog baršuna za pranje ukrašen uzorkanim svilenkastim materijalom. Vrlo je praktičan za dijete, da se njime ogrne, kad ustane. — 5. Haljetak za krevet od ružičaste tkanine ukrašen volanom. Veoma je dražestan i obradovat će svaku djevojčicu. — 6. Praktična pidžama od prugastog flanela. Hlače se kopčaju na puceta. — 7. Spavaćica od jednobojnog materijala, dok je umetak sprijeda uzorkan (od iste vrste tkanine). Vezanka je provučena i veže se sprijeda.

Križaljka

Složio V. Kereković, Zagreb

Vodoravno: 1. svećenička čast, 7. nalazi se na vratima, 8. stotina, 10. bog ljubavi, 11. rijeka u Vojvodini, 12. provinc. otišao..., 13. kićenje, 15. najveća životinja, 16. njem. muško ime, 17. na vrhu žita, 18. egipatski bog, 19. latinski pozdrav, 21. engleski politik, protivnik Napoleonov s jednim t.), 22. lijek proti groznice, 24. Omladinski roman Knjižnice Dobrih Romana (Svensson), 25. pokazna zamjenica, 27. mjesto vječnog blaženstva, 29. igraća karta.

Okomito: 1. Prezime pisca knjige »Svoji na svome« (pl.), 2. inicijali hrv. relig. pjesnika iz Korčule, 3. prva žena, 4. šarena svjetiljka, 5. veznik (pogodb.), 6. puk, 8. kratica za svet u str. jezicima, 9. kukac što bode, 13. vrst didaktične pjesme, 15. trgovac robljenim stvarima, 16. kratica za ulje (tuđ.), 17. grad u Hrv. Zagorju, 20. piće, 23. grad u Francuskoj, 25. metak, 28. lična zamjenica.

Odgonetke križaljke treba poslati uredništvu do 15. svibnja. Bit će nagrađeno 20 odgonetača knjigama i drugim lijepim nagradama.

RJEŠENJE I NAGRADE IZ BROJA 11-12

Vodoravno: 3. kokoš, 8. kos, 10. Mirko, 13. Azija, 16. Erna, 17. amen, 18. nizak, 19. inat, 21. osel, 24. kamen, 26. znana, 27. oda, 29. užari. — Okomito: 1. ako, 2. vime, 4. oko, 5. osa, 6. dlan, 7. trn, 9. Rim, 11. Irena, 12. kante, 14. zakon, 15. jelen, 19. ikad, 20. amo, 22. sat, 23. lava, 25. nož, 26. zar, 28. dan.

Po 5 knjiga dobili su: I. Karevnik iz L. i M. Zlatić iz K. Po jednu knjigu: V. Kereković iz Zagreba, B. Stojčić iz T., S. Župančić iz M., I. Fabijanić iz K., V. Vlahović iz G. G., J. Kujundžić iz N. S., M. Mikelić iz S., Dr. Kažotić iz T., J. Mader iz Z. i M. Tusić iz C.